

ingediend op **1933** (2023-2024) – Nr. 4
26 februari 2024 (2023-2024)

Verslag van de hoorzitting

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door Klaas Sloomans en Katia Segers

over het ontwerp van decreet

tot wijziging van het decreet van 27 maart 2009
betreffende radio-omroep en televisie,
wat betreft het stimuleren
van de audiovisuele sector
door financiële bijdragen
aan de productie van audiovisuele werken

Documenten in het dossier:

- 1933** (2022-2023) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
- Nr. 2: Amendementen
- Nr. 3: Verslag

Samenstelling van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media:

Voorzitter: Meyrem Almaci.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Marius Meremans, Freya Perdaens, Wilfried Vandaele, Manuela Van Werde;
Filip Brusselmans, Johan Deckmyn, Klaas Sloomans;
Karin Brouwers, Orry Van de Wauwer;
Steven Coenegrachts, Stephanie D'Hose;
Meyrem Almaci, Jeremie Vaneeckhout;
Hannes Anaf.

Plaatsvervangers:

Andries Gryffroy, Kathleen Krekels, Philippe Muyters, Kris Van Dijck, Karl Vanlouwe;
Immanuel De Reuse, Jan Laeremans, Ilse Malfroot;
Maaïke De Rudder, Tinne Rombouts;
Bob Savenberg, Bart Tommelein;
Björn Rzoska, Tine Van den Brande;
Katia Segers.

Toegevoegde leden:

Onno Vandewalle.

INHOUD

I.	Toelichting	4
1.	Vlaams Audiovisueel Fonds	4
2.	VOFTP	6
3.	Caviar	7
4.	VRT.....	9
5.	DPG Media	10
6.	Telenet.....	11
7.	Proximus	12
8.	Netflix	13
9.	Professor Raats	15
II.	Bespreking.....	16
1.	Vragen en opmerkingen uit de commissie	16
1.1.	Katia Segers.....	16
1.2.	Marius Meremans.....	17
1.3.	Karin Brouwers	18
1.4.	Steven Coenegrachts.....	18
1.5.	Meyrem Almaci	19
2.	Antwoordenronde	20
2.1.	Vlaams Audiovisueel Fonds	20
2.2.	VOFTP	21
2.3.	VRT.....	23
2.4.	Caviar	24
2.5.	DPG Media	25
2.6.	Telenet.....	27
2.7.	Proximus	28
2.8.	Netflix	29
2.9.	Professor Raats.....	30
3.	Aanvullende vragenronde	31
3.1.	Vragen en opmerkingen uit de commissie	31
3.2.	Antwoordenronde.....	33
	Gebruikte afkortingen.....	40
	Bijlagen: zie de dossierpagina op www.vlaamsparlement.be	

Op donderdag 1 februari 2024 hield de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media een hoorzitting over het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie, wat betreft het stimuleren van de audiovisuele sector door financiële bijdragen aan de productie van audiovisuele werken.

VOFTP, Proximus en Tim Raats brachten een presentatie bij hun toelichting. De presentaties zijn terug te vinden op de [dossierpagina](https://www.vlaamsparlement.be/dossierpagina) van dit commissieverslag op www.vlaamsparlement.be.

I. Toelichting

1. Vlaams Audiovisueel Fonds

Koen Van Bockstal, directeur-intendant van het Vlaams Audiovisueel Fonds, stelt zich namens het VAF positief op bij de intentie van de Vlaamse Regering om in het Mediadecreet de bepalingen over het stimuleren van de audiovisuele sector met financiële bijdragen voor zijn productie aan te passen en uit te breiden. De belangrijke doelstelling is dat iedereen die in Vlaanderen economische activiteiten ontplooit en daarbij gebruikmaakt van audiovisuele content, een stevige bijdrage zal moeten leveren aan het ecosysteem door te herinvesteren in lokale Vlaamse audiovisuele content. Een dergelijke impuls kan de Vlaamse audiovisuele sector versterken op een moment dat hij in een zeer competitieve omgeving behoorlijk onder druk staat, ondanks de internationaal zeer fraaie resultaten. Die internationale sterkte en aantrekkingskracht moeten dan ook worden bewaakt.

De verplichting tot een substantiële bijdrage van internetbedrijven als Facebook, Google en YouTube is volgens het VAF een uitstekende zaak. Dat geldt ook voor de plannen om internationale streamers als Netflix, Disney+ en Amazon Prime meer dan voorheen te laten bijdragen aan producties van lokaal talent. Ook telecombedrijven als Telenet en Proximus zullen meer bijdragen. Door het succes van de internationale en nationale streamers en door het wijzigende kijkgedrag van de consument hebben ze met de lucratieve verkoop van databundels een mooi verdienmodel. Koen Van Bockstal juicht toe dat ze de lokale audiovisuele industrie meer dan voorheen zullen moeten stimuleren.

Positief staat het VAF ook tegenover de regel dat investeringsverplichtingen niet langer exclusief zullen gelden voor tv-series. Voortaan komt ook de cofinanciering van fictie, animatie en documentaires voor maximum 50 procent van het te investeren totaalbedrag in aanmerking. Zeker nu filmfinanciering almaar minder evident wordt, is dat een terechte keuze. De tijd van de gouden minimumgaranties of grotere coproductiebudgetten vanwege de omroepen ligt al lang achter ons. Deze opening zal dus, naast het heel belangrijke instrument van de taxshelter, haar nut bewijzen. Een en ander zal natuurlijk afhangen van de bereidheid van de investeerders om daadwerkelijk in film te investeren.

Koen Van Bockstal wijst wel op een aantal aandachtspunten. Hij begrijpt dat dit ontwerp van decreet een politiek compromis is, dat rekening heeft willen houden met diverse standpunten en soms moeilijk verzoenbare posities of tegenstrijdige belangen. Maar daarover zal de directeur-intendant geen uitspraken doen.

De aangepaste definitie van 'onafhankelijke producent' in het ontwerp van decreet zal los van de investeringsverplichting in coproducties buiten het VAF, ook gevolgen hebben voor de werking en de ondersteuning van het VAF zelf. Koen Van Bockstal begrijpt dat de gewijzigde situatie is ingegeven door evoluties in de economische realiteit, waarbij globalisering, schaalvergroting en internationale

samenwerking steeds belangrijker worden. Maar ze houdt ook risico's in voor het level playing field.

Bij de toepassing van de stimuleringsregeling wordt een opening gecreëerd naar afhankelijke producenten. Ook dat baart Koen Van Bockstal zorgen. Hij juicht alvast toe hoe bepaalde afhankelijke producenten ijzersterke en hoogstaande producties afleveren, met groot succes tot in het buitenland waardoor ze bijdragen aan de uitstraling van het Vlaamse talent. Als afhankelijke producenten gebruik zullen maken van de investeringsverplichtingen voor een productie van een andere omroeporganisatie dan die waarmee ze verbonden zijn, is er voor het VAF geen probleem.

Wel is het VAF bezorgd over de uiteindelijke beslissingsmacht, de autonomie, de machtsverhoudingen aan onderhandelingstafels, en de gelijke kansen voor producenten. De mediaconcentratie in Vlaanderen neemt toe. De nieuwe stimuleringsregeling maakt het meer dan voorheen mogelijk om de wettelijk verplichte bijdrage aan het Vlaamse ecosysteem te investeren in producties van en door de eigen groep, dus om een vestzak-broekzakoperatie uit te voeren. Producties worden dan door dezelfde groep geproduceerd, uitgezonden, geëxploiteerd en verdeeld.

Dat concurrentiële en economische voordeel hebben andere, echt onafhankelijke producenten niet, zelfs als ze internationaal samenwerken. Geen van hen bezit televisiezenders of streamers met activiteiten in Vlaanderen. Er ontstaat bovendien een onevenredig voordeel bij commerciële onderhandelingen over rechten. Als een partij alle touwtjes in handen heeft, kunnen eigen producties om puur economische redenen worden bevoordeeld, en kan intellectuele eigendom eenzijdig of onevenredig als pasmunt worden opgeëist. Op die manier bepalen enkele grote spelers wat de kijker zal zien. Het gaat uiteindelijk ook over culturele diversiteit. Wagenwijd staat de deur naar afhankelijke producenten gelukkig niet open, maar het ontwerp van decreet zet ze toch al op een kier, tot bezorgdheid van het VAF.

Voorts schrapt het ontwerp van decreet de ondergrens voor investeringen in een concreet project, die in het huidige decreet 20 procent bedraagt. Hoewel Koen Van Bockstal de reden voor die afschaffing begrijpt, heeft ze wel rechtstreekse gevolgen voor het VAF. Door het wegvallen van de minimumgrens kunnen ook kleinere investeerders in eenvoudige projecten meestappen, of kunnen investeerders hun verplichte bijdrage over heel kleine investeringen spreiden. Daardoor zou de optie om rechtstreeks een forfaitaire bijdrage aan het VAF te storten, minder aantrekkelijk kunnen worden. Ondanks het verhoogde forfait zullen er daardoor in de praktijk weinig extra middelen voor het VAF komen. Rechtstreekse coproductie wordt immers aantrekkelijker, ook door het – terecht – wegvallen van een aantal andere obstakels.

Het VAF pleit in deze context niet voor meer middelen voor zichzelf, maar zijn beschikbare middelen voor echt onafhankelijke producenten zullen grosso modo beperkt blijven tot de basisdotatie van ongeveer 5 miljoen euro voor creatie, fictie, animatie en documentaire series. Bovendien zijn de VAF-middelen uit het excedent aan reclame-inkomsten van VRT door de indexerings van de berekeningsbasis gereduceerd tot 15.000 euro in 2023, terwijl het de jaren daarvoor nog om een miljoen euro ging. De slotsom van dit alles is dat de middelen van het VAF voor financiële ondersteuning van tv-series alleen maar meer onder druk zullen komen te staan, terwijl de inflatie de financiële steun sowieso al stevig heeft uitgehold.

Voor productie zal de stimuleringsregeling weliswaar meer middelen opleveren, maar voor de peperdure scenario- en ontwikkelingsfase van de projecten zal de nood aan tijd en geld zeer aanzienlijk blijven. Die fase is grotendeels voorbij op het ogenblik dat men kan kandideren voor financiering via de stimuleringsregeling.

Om te vermijden dat de regeling onder kwalitatief ondermaats ontwikkelde projecten zou lijden, blijft er nood aan meer geld via het VAF.

De directeur-intendant concludeert dat het VAF de inspanningen van de Vlaamse Regering voor de sector waardeert, maar er enkele kanttekeningen bij zet. Hij beseft dat dit wellicht het best haalbare politieke compromis was, gezien de grote tegengestelde belangen in de sector en bij alle betrokken stakeholders. Maar hij hoopt ook dat de volgende Vlaamse Regering de concrete effecten van deze stimuleringsregeling snel zal evalueren en indien nodig ook stevig zal bijsturen.

2. VOFTP

Bruno Wyndaele, woordvoerder van VOFTP, spreekt namens drie organisaties: de Vlaamse Onafhankelijke Film & Televisie Producenten, de Unie van Regisseurs, en de Scenaristengilde. Hij vertolkt met andere woorden het gezamenlijke standpunt van producenten, regisseurs en scenaristen.

De spreker erkent het nut en belang van de stimuleringsregeling, maar tot dusver gaat het daarbij om weinig geld en is ze een druppel op een hete plaat. Het voorbije jaar kon Vlaanderen 7 miljoen euro verdelen met zijn stimuleringsregeling, terwijl er in Frankrijk alleen al bij de streamers 400 miljoen euro mee is opgehaald, dus niet eens bij de dienstenverdelers en videoserviceplatformen. In verhouding tot het aantal inwoners zou dat in Vlaanderen op 40 miljoen euro neerkomen. Bruno Wyndaele is er niet van overtuigd dat het voorliggende ontwerp van decreet een toename van die grootteorde zal inluiden.

De jaarlijkse dotatie aan VRT is de voorbije jaren met ongeveer 32 miljoen euro verlaagd. De jaaromzet van televisiereclame voor Vlaamse zenders is in die periode met meer dan 20 miljoen euro gedaald. Het aandeel van de taxshelter dat per jaar naar audiovisuele producties gaat, is met 40 miljoen euro afgenomen. De stimuleringsregeling zou dus een gat van ongeveer 100 miljoen euro moeten opvullen om het niveau van weleer te halen.

Bruno Wyndaele acht dat niet haalbaar met deze regeling. Hij betreurt ten eerste dat de ISP's buiten de investeringsplicht blijven, ondanks het principe dat iedereen die geld verdient aan de exploitatie van audiovisuele content door de Vlaamse consument, zou moeten bijdragen aan de creatie van Vlaamse audiovisuele content. Dit ontwerp van decreet is een uitgelezen moment om de investeringsplicht voor iedereen gelijk te trekken en niet te beperken tot streamers, dienstenverdelers en videoservicebedrijven. Met de ISP's erbij zou 100 miljoen euro wel een haalbare opbrengst van de verplichting worden.

Nog meer betreurt Bruno Wyndaele dat de deur wordt opengezet naar afhankelijke producenten, terwijl in de aanvankelijke stimuleringsregeling en de latere aanpassing met de openstelling naar streamers alleen onafhankelijke producenten in aanmerking kwamen voor de opbrengsten. Zo dreigt de te verwachten stijging voor de onafhankelijke producenten maar weinig op te leveren.

Volgens de huidige regeling gaat 100 procent naar de productie door onafhankelijke producenten. Het ontwerp van decreet reduceert dat minimum tot 60 procent, waarvan 42 procent investeringen in onafhankelijke productie en 18 procent in rechtenaankoop. 40 procent kan naar afhankelijke producenten gaan, waarvan 24 procent afhankelijk is binnen een omroep of een andere bijdrageplichtige, en 16 procent tot de andere afhankelijken behoort.

Als het bedrag van 7 miljoen euro ongewijzigd blijft, zal het bedrag voor de onafhankelijke producenten voor zuivere productie tot 2,5 miljoen euro dalen. In totaal

zou er voor de afhankelijke producenten meer dan 2 miljoen euro worden uitgetrokken.

In de praktijk zal die opbrengst wel minstens worden verdubbeld, maar zelfs dan komen de onafhankelijke producenten er bekaaid vanaf, met 5,8 miljoen euro voor de onafhankelijke productie. De rechtenaankoop kan ook bij de onafhankelijke producenten terechtkomen, maar op dat moment is het product al af en is er dus geen sprake van een investering in een productie. De afhankelijke producenten stijgen evenredig mee.

Bij een verdrievoudiging van de huidige opbrengst tot zowat 20 miljoen euro – waarbij de videoserviceplatformen 6 miljoen euro zou bijdragen – stijgen de investeringen in onafhankelijke productie naar 8,4 miljoen euro. Het gaat dan weliswaar om een stijging, zij het maar met 1,4 miljoen euro. De opbrengst komt in dat scenario neer op de bijdrage die het VAF voor één serie kan toekennen, naast de bijdragen van de omroep en de taxshelter. Een kwaliteitsvolle fictiereeks kost al gauw 500.000 tot een miljoen euro per aflevering.

Bruno Wyndaele heeft er begrip voor dat ook afhankelijke producenten nood hebben aan steun, maar betreurt dat die zo groot uitvalt.

De uiteindelijke verdeling zal nog wel verschillen van de geschetste mogelijkheid, aangezien niet elke bijdrageplichtige een afhankelijk productiehuis in zijn rangen telt. In feite gaat het zelfs om maar één bijdrageplichtige, waardoor de intragroepinvestering in afhankelijke productiehuisen vooralsnog niet zo groot zal zijn. Maar Bruno Wyndaele zou het vreemd vinden dat de regering een ontwerp van decreet op maat van één speler aanpast. Daardoor creëert ze bovendien voor iedereen die mogelijkheid. Dit is een open uitnodiging aan de bijdrageplichtigen om te investeren in productiehuisen en zo hun bijdragen binnen de eigen groep te houden.

De Sectorraad Media heeft een vrij ondubbelzinnig advies gegeven over het ontwerp van decreet. Wat de afhankelijke productiehuisen betreft, was iedereen met uitzondering van de Private Omroep Federatie – de facto VTM en Play Media – ervan overtuigd dat deze mogelijkheid moest worden aangepast.

Bruno Wyndaele vraagt om zijn bemerkingen mee in overweging te nemen. De cijfers spreken voor zich.

3. Caviar

Bert Hamelinck, CEO van Caviar, plaatst namens zijn afhankelijke productiehuis enige kanttekeningen bij de twee vorige betogen. Zo is Caviar in het jarenlange debat over dit onderwerp nog nooit gehoord.

In de voorbije drie jaar heeft het VAF steun toegekend aan 66 huizen die geen lid zijn van VOFTP en aan 23 huizen die er wel lid van zijn. Opvallend genoeg zijn de niet-leden, die toch een heel groot deel van de sector vormen, nooit gehoord.

Bert Hamelinck is het eens met het VAF en Bruno Wyndaele over de noodzaak aan een investeringsverplichting en aan het feit dat de voorliggende niet volstaat. De sector is enige tijd fundamenteel ondergefinancierd. Het aantal geregistreerde productiehuisen is bovendien in tien jaar tijd van 55 naar 99 gegaan, bij een sterke afname van de middelen tegenover enorm toegenomen productiekosten. Daarnaast moeten alle producenten een sociaal charter tekenen om de mensen correct te verlonen. Het resultaat is een cumulatieve middelenverlaging, waarop dringend een antwoord zal moeten komen.

Destijds ging de oprichting van het Mediafonds vergezeld van de belofte om de bijdragen uit dat fonds op te trekken tot 12 miljoen euro. Zo ver is het nog lang niet gekomen.

De financiering van reeksen is de eerste in een lange keten van bouwstenen. Alle andere financieringen staan in verhouding tot de eerste bijdrage, vanuit een stimuleringsregeling of de overheid. Net dat systeem staat zwaar onder druk. Het gevecht om de middelen uit de overheid en het VAF neemt alleen maar toe. De spreker begrijpt de frustratie van alle producenten, onafhankelijk en niet-onafhankelijk, over die strijd.

De voorbije drie jaar hebben vijf bedrijven het gros van de subsidies voor series ontvangen. Caviar, met Telenet als aandeelhouder, is er een van. De andere vier zijn in handen van buitenlandse groepen: Warner, Newen, Banijay en Fremantle. Bert Hamelinck wijst op de Europese definitie van een level playing field: als een aandeelhouder meer dan 25 procent van het kapitaal bezit, is een producent niet onafhankelijk. Voor Vlaanderen is daarin de vreemde regel geslopen dat die aandeelhouder Vlaams moet zijn. Die regel verhindert elk Vlaams mediabedrijf dat toevallig ook een omroep heeft, om in een Vlaams productiehuis te investeren. Bert Hamelinck betreurt dat. Bovendien wordt de definitie van 'onafhankelijk' vaak onjuist gebruikt. Dat er maar drie Vlaamse afnemers zijn, maakt de zaken evenmin gemakkelijker.

De afgelopen jaren is de manier van aankopen sterk veranderd: minder divers en minder zogenaamd moeilijke content. Vele kleinere producenten lijden daaronder. Die evolutie heeft niets te maken met afhankelijk of onafhankelijk, maar met een veranderend medialandschap. Er wordt immers gekeken naar grotere volumes en grotere groepen.

Voor de subsidies manifesteert zich inderdaad een groot verschil tussen grote en kleine productiehuisen, en worden de zaken er niet eenvoudiger op. De film *Rebel* heeft zowat 10 miljoen euro gekost, waarvan een groot deel afhankelijk was van de rechtenverkoop aan buitenlandse zenders. Dat bedrag, ongeveer 3 miljoen euro, moest voorgefinancierd worden. Zoiets is nu gangbare praktijk. Voor kleine producenten is het dan ook heel moeilijk geworden om onafhankelijk te blijven produceren. Caviar heeft al verschillende voorstellen gedaan tot meer samenwerking tussen producenten, naar buitenlands voorbeeld.

Als conclusie noemt Bert Hamelinck het voorliggende compromis hoogst noodzakelijk in de huidige situatie. Hij is blij met het geplande evaluatiemoment, dat er best zo snel mogelijk komt. Het uitblijven van een verhoging zou hoe dan ook een ramp zijn voor iedereen.

De spreker geeft nog wat duiding bij de Franse cijfers. Van de vermelde 400 miljoen euro gaat ongeveer 58 miljoen euro naar film en 340 miljoen euro naar televisieseries, of een totaal van 24 plus 6 procent van heel de financiering. 68 procent daarvan is gebruikt voor nieuwe projecten: nieuwe reeksen en nieuwe content. In Frankrijk is 56 procent van de bestedingen voor televisie naar onafhankelijke productiehuisen gegaan. Voor film gaat het om 78 procent. Frankrijk heeft geen wetgeving over de verdeling tussen afhankelijke en onafhankelijke productiehuisen. Die bezorgdheid bestaat wel degelijk overall, maar het ontwerp van decreet houdt er ook rekening mee. Telenet kan niet zomaar al zijn content bestellen bij dezelfde producent. Het heeft immers een divers product nodig, net als bijvoorbeeld Netflix.

De spreker betreurt dat de regeling niet meer oog heeft gehad voor de voorbeelden uit de buurlanden. In Frankrijk krijgt elke investeerder rechten voor zijn bijdragen aan de stimuleringsverplichting. De internationale ervaring leert dat de investeerder overall rechten verwerft, ongeacht of de investering verplicht was of niet. In

het Franse systeem blijven de rechten voor vier of vijf jaar van de zender of de koper. Als die de rechten wil verlengen, moet hij bijbetalen. In het andere geval gaan ze terug naar de producent.

Zowel de VAF-bijdrage als de stimuleringsregeling vormen maar een klein deel van de hele financiering: zowat een zesde. Een deel daarvan is de 'producer's fee' en dient onder andere om werkingskosten en boekhouding te betalen. Het restant herinvesteren de productiehuisen in nieuwe mensen en opleidingen. Dergelijke investeringen vloeien dus voor een groot deel terug naar mensen die in Vlaanderen wonen, werken en belastingen betalen. Dat een substantieel deel van de fee in de zakken van de aandeelhouders terecht zou komen, is een foute voorstelling. De winst wordt grotendeels geherinvesteerd in nieuwe mensen en producten.

Bert Hamelinck besluit dat het niet belangrijk is of men een grote of kleine producent is, maar de sector heeft wel behoefte aan meer eensgezindheid, meer transparantie en meer middelen.

4. VRT

Sandra Coppieters, hoofd van de Juridische Dienst van VRT, verduidelijkt eerst de bestaansreden van de oorspronkelijke regeling uit 2014. De Vlaamse omroepen en producenten hebben toen een almaar toenemende druk op de financiering van lokale content geconstateerd. Sommige spelers halen een voordeel uit het rijke medialandschap zonder veel bij te dragen aan die lokale content. De Vlaamse overheid heeft toen een stimuleringsplicht ingevoerd. Aanvankelijk was die er alleen voor de dienstenverdelers, maar later is ze ook uitgebreid naar buitenlandse niet-lineaire omroepen. De doelstelling is altijd geweest om de lokale content te vrijwaren en te zorgen voor een kwaliteitsvolle en diverse audiovisuele sector in Vlaanderen.

De spreker beoordeelt het stimuleringsproject positief. Het is naast de taxshelter en het VAF een pijler geworden, ook al is het nominaal van een andere orde. Vandaag maken bepaalde evoluties een update nodig. De markt is gewijzigd, net als het kijkgedrag. De vaststelling blijft jammer genoeg wel dat de financiering van de lokale content geen sinecure is en zwaar onder druk staat.

Vanuit het perspectief van VRT is er een update nodig met betrekking tot de flexibiliteit van de rechten. Een productie die meegefinancierd is met stimuleringsgeld, kan niet als preview geprogrammeerd worden op VRT MAX. Door de preview window niet valoriseerbaar te maken, kan daaruit ook geen financiering komen. Het ontwerp van decreet voorziet wel in die flexibilisering.

De spreker vindt de uitbreiding van de scope naar film met het oog op de diversiteit een positieve ontwikkeling.

Ook aan de nood aan een level playing field komt het ontwerp van decreet tegemoet. Er waren twee regimes ingevoerd met licht uiteenlopende uitgangspunten, waardoor dat level playing field er niet meer was.

In theorie verhoogt het ontwerp van decreet de bijdrage van de bestaande investeerders – dienstenverdelers en buitenlandse niet-lineaire omroepen – en richt het zich tot de videosharingplatforms. Of dit de pot aan stimuleringsmiddelen zal doen uitbreiden, is nog af te wachten en zal onder andere afhangen van het effectieve aandeel voor de onafhankelijke productiesector. De voornaamste bezorgdheid van VRT is dat het huidige voorstel de intragroepfinanciering en -investering verder zal stimuleren.

Met name baren drie elementen uit het ontwerp van decreet VRT zorgen.

Ten eerste is de omroeporganisatie er bezorgd over dat ook afhankelijke producenten voor financiering in aanmerking zullen komen, terwijl bovendien de definitie van 'onafhankelijk producent' wordt versoepeld. In het huidige systeem komen ze niet in aanmerking. Een deel van het geld zal dus in hun richting verdwijnen.

Ten tweede zullen rechtenvergoedingen kunnen meetellen in de bijdrageplicht, tot een toch wel aanzienlijke 30 procent. Vandaag wordt daarvoor ook geld uitgegeven zonder dat het meetelt voor de investeringsverplichting. Bovendien kunnen rechten in sublicentie worden gegeven, wat binnen mediagroepen logisch is.

Ten derde voorziet het ontwerp van decreet niet in een echte gekwalificeerde spreidingsplicht op omroepniveau. De enige regel is dat een investeerder die binnen zijn mediagroep een omroep heeft, moet spreiden. Hij moet binnen de drie jaar minstens in één productie investeren waarbij een omroep van buiten zijn mediagroep betrokken is. Die regel wordt echter op geen enkele manier gekwantificeerd. Het zou bij wijze van spreken dus kunnen volstaan om 1 euro te investeren in een productie waarbij ook VRT betrokken is. VRT is bezorgd over die ontwikkeling.

De openbare omroep vreest dat de intragroepinvesteringen vestzak-broekzakoperaties mogelijk zullen maken, wat haaks staat op het doel van de wetgeving. Het behouden van de pluriformiteit van de sector is immers essentieel. Er werd verwezen naar het blok Streamz/Telenet. Daar wordt inderdaad uit economische overwegingen gekozen om te investeren in gelieerde entiteiten. Vanuit een marktlogica is dat volledig te begrijpen, maar de doelstellingen van de stimuleringsregeling zijn anders.

Sandra Coppieters vraagt ook dat men zich niet zou blindstaren op wie nu al een mediagroep vormt op de Vlaamse markt. Deze wetgeving zal voor verdere consolidaties en integraties zorgen. Ook de internationale tendens wijst in die richting. Spelers kunnen de voorgestelde regeling aanwenden voor een vestzak-broekzakoperatie. VRT vreest dat de nodige financiering voor onafhankelijke producties daarmee onder druk zal komen. Zelf is ze voor haar aanbod sterk afhankelijk van de externe productiesector, in overeenstemming met haar beheersovereenkomst en omdat VRT als publieke omroep geen deel kan uitmaken van een mediagroep. Wil men de diversiteit in de sector behouden, dan moet men daar aandacht voor hebben.

Een update van de regeling was erg noodzakelijk, besluit Sandra Coppieters. Het ontwerp van decreet bevat daartoe positieve elementen, maar VRT heeft nog vragen, bijvoorbeeld over de omvang van de uiteindelijke financiering. De omroep is ook bezorgd over de intragroepinvesteringen en vreest dat er vestzak-broekzakoperaties zullen ontstaan, terwijl de sterkte van de Vlaamse mediamarkt net haar diversiteit is.

5. DPG Media

Wilfried Celis, directeur Strategic Partnerships & Public Affairs van DPG Media, haalt het brandend actuele gevecht tussen TikTok en de muziekindustrie aan om de essentie van het debat te illustreren, namelijk dat internationale giganten beslissen wat de consument consumeert. In dat licht is de Vlaamse stimuleringsregeling wel degelijk van tel. De Vlaming is er zich niet altijd goed van bewust dat hij wordt verwend met lokale content van superkwaliteit. Wellicht is Caviar de producent die het best kan inschatten welk perspectief de kwaliteit van lokale content ook op internationaal niveau kan bieden. DPG Media is bijzonder blij met de stimuleringsregeling als ondersteuning voor kwaliteitsvolle lokale Vlaamse producties. Uiteraard moest daarvan ooit een update worden doorgevoerd. Naast distributeurs krijgen ook videoplatformdiensten een investeringsplicht. Tegelijk incorporeert de update een aantal nieuwe trends.

Maar DPG Media wil van een gelijk speelveld vertrekken. De organisatie betreurt de manier waarop het ontwerp van decreet tot stand is gekomen. Iedereen heeft veel kritiek op de finale ontwerptekst. De regering heeft niet gezocht naar een draagvlak bij platformen en productiehuizen. Het gevolg is dat geen enkele stakeholder echt gelukkig is met het ontwerp van decreet.

Dat de investeringsverplichting uitbreidt, is op zich goed voor de sector, maar niet goed genoeg. Daarin treedt Wilfried Celis Bruno Wyndaele bij. De uitbreiding zou van een ander niveau mogen zijn, al is het op zich een goede intentie om de lokale cultuur maximaal te ondersteunen. In weerwil van wat de Vlaamse producenten en regisseurs vinden, is het gelijkheidsprincipe echter niet echt geïncorporeerd geraakt.

Iedereen is zich bewust van het enorme aantal schijnconstructies op de markt als gevolg van een niet-gedragen decreet. Distributeurs en videoplatformdiensten zullen de verhoogde verplichting maximaal invullen en terugverdienen binnen hun eigen structuur, met hun eigen productiehuizen. Een dergelijke vestzak-broekzakoperatie discrimineert niet alleen de Vlaamse omroepen, maar ook de echte onafhankelijke productiehuizen.

Wilfried Celis gaat in op de gevolgen van de uitvoering van het voorliggende ontwerp van decreet. De echt onafhankelijke producenten, die niet in buitenlandse handen zijn, blijven grotendeels in de kou staan. Productiehuizen die aan distributeurs verbonden zijn, zijn de winnaars.

Ook afhankelijke productiehuizen die verbonden zijn aan een televisieomroep, worden onheus behandeld en zullen blijvend onder druk komen. Ze zullen niet langer grote en dure fictiereeksen kunnen produceren. Tot overmaat van ramp stimuleert deze maatregel buitenlandse bedrijven om lokale productiehuizen massaal op te kopen en zo voet aan wal te krijgen in België. Op die manier discrimineert de regeling de Vlaamse spelers.

DPG Media pleit voor een herziening in die zin van het ontwerp van decreet. Hij vraagt om de formulering aan alle actoren voor te leggen en op die manier een draagvlak te creëren in de sector. Minstens moeten interne productiehuizen van Belgische bedrijven ten opzichte van externe producenten beschouwd worden als een soort onafhankelijke producenten, en dezelfde voordelen krijgen. Op die manier wordt de discriminatie gemilderd en wordt een eerste stap in de goede richting gezet.

6. Telenet

Volgens *Dieter Nieuwdorp*, senior vicepresident Strategy & Corporate Development van Telenet, is de huidige regeling voor verbetering vatbaar. Het voorliggende ontwerp van decreet bevat positieve elementen, zoals:

- het weghalen van de discriminatie tussen distributeurs en onlinevideoplatformen;
- het weghalen van de beperkende regels rond 'viewing windows';
- de rechtenverwerving die met de investeringen gepaard gaat.

In elk ander land gebeurt dat laatste nu al. Waarom zou Vlaanderen daarop dan een uitzondering blijven maken?

De spreker omschrijft het ontwerp van decreet als een eerbaar compromis. Telenet is niet met alles tevreden, maar vindt het normaal dat niet iedereen het over alles eens kan zijn. Er is hard gewerkt aan het ontwerp van decreet. De regering heeft er velen bij betrokken, behalve dan de afhankelijke producenten. Dieter Nieuwdorp staat achter het idee om met dit compromis verder te gaan.

Ook los van de stimuleringsregeling investeert Telenet in lokale content en diversiteit. Sommigen suggereren dat investeringen door één bedrijf eenheidsworst creëren. Telenet is al lang aanwezig in de sector en heeft het tegendeel bewezen. Er wordt wel degelijk stevig geïnvesteerd. Van de gevreesde verschraling is dan ook geen sprake. In ruil voor onder andere rechtenverwerving, zoals die ook in beperkte mate in het ontwerp van decreet staat, is Telenet bereid om bij te leggen.

Jürgen Massie, manager Public Affairs van Telenet, gaat in op de bijdrageplicht voor ISP's. Die wordt gelinkt aan 'cord-cutting', waarbij mensen hun klassieke televisieabonnement opzeggen en alleen online tv-programma's opvragen. De redenering is de televisiedistributeur daardoor abonnees verliest en zijn bijdrage evenredig afneemt, wat een bijdrage door de ISP nodig zou maken. Die redenering klopt niet, omdat die mensen doorgaans via een platform tv kijken.

Het ontwerp van decreet scherpt de bijdrageplicht serieus aan, ongeacht of het een online VOD-platform of streamingdiensten betreft. De bestaande bijdragen vanwege de streamers gaan omhoog. Die categorieën verdwijnen hoegenaamd niet uit de stimuleringsregeling.

Als ISP's toch zouden moeten bijdragen, leidt één enkele kijkactiviteit tot twee verschillende bijdragen, wat niet de bedoeling kan zijn. Daarnaast breng onlinekijken een enorm dataverbruik met zich mee. Telenet moet bijgevolg voortdurend in zijn netwerkcapaciteit investeren om het op te vangen. Hoewel dergelijke investeringen de audiovisuele sector niet rechtstreeks ten goede komen, maken ze wel andere types van mediaconsumptie en bijgevolg ook innovatie en evolutie in de mediasector mogelijk. Zonder die investeringen is onlinekijken onmogelijk.

Jürgen Massie vestigt de aandacht nog op illegale IP-televisie. Europese studies schatten het aantal gebruikers van dergelijke diensten op 17 miljoen, en het omzetverlies voor de sector op 3 miljard euro. Sinds die studies is het fenomeen alleen nog toegenomen. De gebruiker betaalt voor dergelijke illegale televisie een beperkt bedrag en krijgt in ruil via een service of settopbox toegang tot televisiekanalen en nationale of internationale streamingdiensten. Aangezien er voor die gebruikers geen bijdragen worden betaald, suggereert Jürgen Massie om die praktijk te ontregelen. Hoewel dat al enigszins gebeurt, is er nog veel meer mogelijk om die gebruikers terug te brengen naar het legale ecosysteem.

7. Proximus

Frederic Logghe, regulatory affairs bij Proximus, herinnert eraan dat Proximus – toen nog Belgacom – in 2005 op zijn telecomnetwerk televisie heeft geïntroduceerd. Het bedrijf heeft in de televisiemarkt een dynamiek gebracht, met op dat moment nog alleen een kabelabonnement. Intussen is Proximus partner van vele bedrijven en een belangrijke speler in het medialandschap.

Om het ontwerp van decreet succesvol te maken, ziet Frederic Logghe drie aandachtspunten, die alle op hetzelfde neerkomen: alle investeerders aanmoedigen om echt te investeren. Een investeerder verwacht dat zijn investering rendeert. In de mediasector komt dat rendement meestal uit onderhandelde uitzendrechten. Het voorliggende ontwerp van decreet beperkt die mogelijkheid. Slechts bij een investering van minstens 20 procent in een project kan men beginnen te onderhandelen over rechten, voor maximaal 30 procent van die investering. Die regel is erg beperkend. In de Franse Gemeenschap kan men voor het hele investeringsbedrag onderhandelen over de uitzendrechten. Concreet kan men daar tien keer zoveel in producties investeren als in Vlaanderen. Zonder die beperking zou een investeerder dus meer productiehuisen kunnen ondersteunen.

Een tweede aandachtspunt is de monitoring. Proximus had vanaf het begin een impactanalyse willen zien van het decreet. Nu springt men in het bad met de ogen dicht, en zal de monitoring pas later voor bijsturing kunnen zorgen. Zo kan die bijsturing nog lang op zich laten wachten.

Monitoring is ten eerste belangrijk in verband met de mate van spreiding door alle investeerders, zoals hun investeringsverplichting voorschrijft. Dat is vooral een belangrijk aspect voor de verticaal geïntegreerde investeerders. Als het systeem toelaat om ook in eigen producties te investeren, komt dat alleen de grootste speler op de markt ten goede. Proximus voelt zich erdoor gedupeerd. Om die mogelijkheid te temperen worden de uitzendrechten beperkt. De investeringen van Proximus kunnen ten goede komen van onafhankelijke en afhankelijke producties. De spreker vraagt daarom een stimulans om echt te kunnen onderhandelen over uitzendrechten. Een eventuele oplossing zou erin bestaan om onbeperkt onderhandelen alleen toe te staan voor investeringen in onafhankelijke producties.

Monitoring is ook belangrijk om te weten wat er met het geld zal gebeuren, en om te achterhalen of de bijdrageverhoging ook tot meer producties leidt. Precies dat was toch de bedoeling van de decreetsaanpassing. Frederic Logghe vreest immers voor een situatie waarbij er meer wordt betaald maar het aantal producties gelijk blijft. Hij pleit om met monitoring het beoogde effect van het ontwerp van decreet te verwezenlijken: meer geld voor meer producties. Op die manier is er sprake van een stimuleringsregeling voor iedereen.

De spreker gaat dan in op cord-cutting, dat vaak wordt gesitueerd als een probleem dan een oplossing behoeft. Cord-cutting is alvast niet in het voordeel van Proximus, aangezien de cordcutter niet voor een tv-abonnement betaalt. Hij betaalt wel voor een stevige internetverbinding, maar die heeft ook haar prijs voor de provider. Een megaproject om het hele land van fiberdekking te voorzien kost 10 miljard euro.

Voor cord-cutting ziet Proximus twee oplossingen. Streamers en internationale videoplatformen halen inkomsten uit het distribueren van media langs het internet. Frederic Logghe pleit om internationale platformen binnen de scope te houden en daarmee de zaak fair te houden voor de lokale spelers. Zo worden die laatste niet nadelig behandeld.

Ten tweede is ook Proximus een deel van de oplossing voor cord-cutting. Het blijft investeren in zijn tv-platform en integreert alle lokale zenders en hun apps. Zo houdt Proximus de kijkers in contact met lokale content, en stimuleert het op die manier het gebruik van lokale, kwaliteitsvolle Vlaamse mediaproducties. Die rol wil het als partner in het media-ecosysteem blijven vervullen.

Frederic Logghe sluit af met een oproep. Alle mediaspelers strijden om de aandacht van de kijker. De oplossing blijft lokaal samenwerken. Alleen door samenwerking gaat het ecosysteem erop vooruit. De spreker vraagt het parlement om investeerders aan te moedigen te blijven investeren. Zonder de beperking op het onderhandelen van uitzendrechten zullen ze veel meer producties ondersteunen, en dus ook meer verschillende producties. Dat komt uiteindelijk het pluralisme ten goede.

8. Netflix

Jasmijn Touw, director Public Policy Benelux & Nordics van Netflix, vraagt aandacht voor het belang van de kijker, dat tot dusver niet erg centraal heeft gestaan in het debat. Per slot van rekening dient een investeringsverplichting toch om mooie Vlaamse verhalen bij de kijker te brengen. Netflix is dan ook trots op de prachtige Vlaamse producties die het zijn leden heeft kunnen voorschotelen, zoals 'Knokke Off', 'Rough Diamonds', 'Wil' en zovele andere voorbeelden. Netflix brengt ze ook op een internationaal forum, waardoor ook de buitenlandse kijker de prachtige

verhalen die Vlaanderen te bieden heeft, leert kennen. Op dezelfde manier ontdekt de Vlaamse kijker er Zweedse, Spaanse of Koreaanse series. Netflix heeft een sterke Vlaamse audiovisuele sector om die goede Vlaamse verhalen te brengen. Dat is een gemeenschappelijk belang van alle aanwezigen. De Vlaamse audiovisuele sector staat internationaal bijzonder hoog aangeprezen.

Vlaanderen was de eerste regio die een investeringsverplichting heeft opgelegd aan streamingdiensten. In de meerderheid van de EU-landen is geen dergelijke heffing van kracht. Netflix ervaart de verdubbeling van de huidige investeringsverplichting van 2 naar 4 procent van zijn jaarlijkse omzet in Vlaanderen als een forse verhoging, vooral ook omdat dat percentage berekend wordt op de omzet, niet op de winst. Die maatregel is een ingreep op de creatieve en contractuele vrijheid van Netflix, en in de feiten dan ook een inperking van de vrijheid van diensten. Netflix vraagt dan ook met aandrang om zorgvuldig na te gaan of de investeringsverplichting effectief en proportioneel is.

Het ontwerp van decreet bevat zeker positieve elementen, waaronder de opening naar film. Maar over het algemeen verwacht Jasmijn Touw dat het nieuwe decreet net minder zal aanzetten om te investeren in Vlaamse content. Vlaanderen is een kleine markt. In een zo kleine markt worden de mogelijkheden om te investeren, het best zo breed mogelijk gehouden. Het ontwerp van decreet en het bijhorende BVR zijn echter vrij complex en leggen veel extra beperkingen op, wat vooral de creativiteit niet ten goede zal komen.

Een groot aandachtspunt is de rechtenverwerving. Netflix kan alleen producties naar kijkers brengen als het daartoe de rechten verworven heeft en als het heeft geïnvesteerd in ondertiteling en audiodescriptie. De investeringsverplichting in het initiële voorontwerp van decreet kwam daar nog eens bovenop. De Europese Commissie en de doorlichting hebben dat aandachtspunt gesignaleerd. Nadien zijn er enkele wijzigingen aangebracht, waardoor de verplichting ook de vorm kan aannemen van uitzendrechten in het Nederlandse taalgebied. Maar dat betekent nog altijd dat alles buiten het Nederlandse taalgebied ook buiten die rechten blijft. Voor een internationale speler als Netflix komt dat erop neer dat het bij een verdubbelde investeringsplicht toch minder zou overhouden om rechten van internationale producties te kopen. Geld kan nu eenmaal maar één keer uitgegeven worden. Daardoor komen er minder opbrengsten en dus ook minder middelen om opnieuw te investeren, onder andere in Vlaamse producties. De verdubbeling van de investeringsplicht zou er dus paradoxaal genoeg toe kunnen leiden dat er net minder in Vlaamse producties wordt geïnvesteerd dan in de huidige situatie al vanzelf gebeurt.

Netflix ziet ook heel wat juridische opmerkingen bij het ontwerp van decreet. Zo schrijft de AVMD-richtlijn voor dat de investeringsverplichting alleszins voor een circulatie van werken moet zorgen. De Europese Commissie heeft de Vlaamse Regering daaraan herinnerd, maar minister Benjamin Dalle heeft er niet op gereageerd.

Als de Vlaamse decreetgever meer Vlaamse producties op het scherm wil zien verschijnen, zal hij eerst het punt van de rechtenverwerving moeten oplossen, ook buiten het Nederlandse taalgebied. In elk ander land met een gelijkaardige verplichting is die wel toegelaten. Vlaanderen is de enige uitzondering. Als de regelgever dat punt aanpakt, zou dat voor Netflix pas echt een prikkel zijn om extra te investeren in Vlaamse producties. Daarnaast moet er meer ruimte komen voor creativiteit, besluit Jasmijn Touw.

9. Professor Raats

Tim Raats, senior researcher bij iMinds-SMIT, vergelijkt eerst de Vlaamse regelgeving met die uit andere landen. Landen maken om verschillende redenen verschillende keuzes. Heel wat regelingen zijn gebaseerd op bestaande regelgeving.

De spreker benadrukt dat grote spelers die zich in een bepaald land vestigen, daar ook stevig investeren. Dat maakt het vaak minder interessant om strenge regels uit te vaardigen. Die context verschilt van land tot land.

De decretale aanpassing is lang voorbereid. Een ideale regeling bestaat nu eenmaal niet, onvermijdelijk moeten er keuzes worden gemaakt. In het buitenland wordt hoe dan ook vaak naar Vlaanderen gewezen als voorbeeld van een goed uitgewerkte regelgeving.

Een van de moeilijkheden in de Vlaamse regelgeving is de keuzemogelijkheid tussen het betalen van een heffing en een directe investering. Daardoor zijn bepaalde vergelijkingen met andere landen niet correct, bijvoorbeeld de vergelijking van de percentages met landen die enkel heffingen toestaan.

Als men een directe investering koppelt aan het verwerven van rechten, werkt men het best met heffingen. Als de investeringsverplichting hoger ligt, is dat een goed systeem, maar het brengt ook veel administratieve lasten mee.

De regeling is zo ontworpen dat het aantrekkelijk is om te investeren in het VAF. Er zijn veel gevolgen van die keuze. Volgens Tim Raats combineert het beste systeem een storting aan het Mediafonds met een rechtstreekse investering die hoger uitvalt.

Tim Raats noemt de investeringsverplichting van 4 procent een ultiem compromis, maar omdat Vlaanderen een kleine markt is, zou de spreker een hoger percentage prefereren. Grote spelers opteren immers veeleer voor directe investeringen dan voor een heffing.

De spreker vindt de uitbreiding naar andere genres lovenswaardig. Er zijn bepaalde subquota aangebracht. Er waren ook enkele belemmeringen, omdat het ontwerp van decreet betrekking heeft op twee bevoegdheidsdomeinen: Cultuur en Media. Televisiefictie doet het goed in Vlaanderen, maar voor animatie-, documentaire en featurefilms ligt er een uitdaging voor de audiovisuele sector.

De spreker vindt een uitbreiding naar videoplatformdiensten en ISP's een goed idee. Door de kleine schaalgrootte van de Vlaamse markt is de sector erg afhankelijk van publieke middelen. Een distributiedeal met een groot streamingplatform levert niet genoeg inkomsten op om een product te financieren. Men moet enorm investeren in audiovisuele producten, zonder te weten hoe succesvol het product zal zijn. De verkoop van een reeks aan een streamingplatform dekt maar een deel van de kosten. Het is onmogelijk om een goede balans te verkrijgen tussen kosten en opbrengsten. Zo is het idee van participatieve financiering ontstaan: iedereen die aan audiovisuele exploitatie verdient, draagt bij aan de productie.

Het is wel niet eenvoudig om uit te maken wie er betrokken moet worden in de financiering. Sommige landen betrekken ook bioscopen in de financiering, maar in Vlaanderen staan die onder druk. Het betrekken van videoplatformdiensten was volgens Tim Raats wel een goede keuze.

De spreker vindt het belangrijk om een spreidingsplicht te blijven hanteren. In Vlaanderen wordt er veel gesproken over een ecosysteemaanpak, waarin iedereen samenwerkt. VRT moet samenwerken met private spelers, maar de redenering

moet ook worden omgedraaid: de grootste speler moet met heel het ecosysteem samenwerken. Zonder spreidingsplicht zou men vooral in de eigen omroepen investeren. Tim Raats verwacht dat de markt de komende jaren nog zal veranderen. Daarom roept hij ter zake op tot de nodige waakzaamheid.

Er is veel kritiek met betrekking tot de onafhankelijke producent. Tim Raats pleit voor de nodige kansen voor onafhankelijke spelers. In een kleine markt zijn heel wat spelers immers gebonden aan eenzelfde speler. Het sterkst mogelijke ecosysteem bevat een combinatie van spelers, met een aantal sterke afhankelijke spelers die het goed doen in het buitenland. Daartegenover moeten ook de allerkleinste spelers zo veel mogelijk kansen krijgen. De regelingen – bijvoorbeeld de definitie van onafhankelijke producenten die in aanmerking komen voor geld of de investeringsverplichting – moeten dan ook zo veel mogelijk de onafhankelijke producenten beschermen.

In zijn presentatie brengt de professor een overzicht van verschillende landen waar een deel van de middelen naar onafhankelijke producenten gaat. In sommige landen is het een deel van de totaalsom, maar niet het geheel. De landen waar afhankelijke spelers ook gebruik kunnen maken van de investeringsverplichting, hebben een grotere markt, met dus ook meer concurrentie tussen omroepen, distributeurs en producenten.

II. Bespreking

1. Vragen en opmerkingen uit de commissie

1.1. Katia Segers

Katia Segers onthoudt uit de uiteenzettingen dat de audiovisuele sector zich als gevolg van de digitalisering en internationalisering in een disruptieve tijd bevindt, en op een scharnierpunt. Businessmodellen moeten worden omgegooid. De decreetgeving loopt altijd achterop, maar een overheid moet de behoeften van de sector blijven garanderen. Katia Segers wijst ook op haar eigen voorstel van resolutie over de investeringsverplichting en de uitbreiding ervan met de ISP's (*Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1607/1).

De enorme financiële uitdagingen komen ook naar voren in het SMIT-rapport uit 2021 met de doorlichting van het beleid betreffende de audiovisuele media. Maar waarom heeft de sector zich zo uit elkaar laten spelen? Ook de SARC is er niet in geslaagd om tot een gedragen standpunt te komen. Waarom is er niet meer eensgezindheid? Vandaag ligt een compromis voor waarmee niemand gelukkig is. Katia Segers heeft iemand van een gebrek aan draagvlak voor het ontwerp van decreet horen gewagen. Ze roept de sector ook tot introspectie op.

Iedereen heeft het over een gebrek aan middelen. Het ontwerp van decreet zorgt voor een zekere toename, maar zelfs als de opbrengst uit de verplichting tot 20 miljoen euro oploopt, gaat maar 1,4 miljoen euro extra naar de onafhankelijke producenten. Het ontwerp van decreet zal de financiële noden dus niet lenigen.

Voor Katia Segers zou iedereen die winst haalt uit de content, een bijdrage moeten leveren. De participatieve financiering is cruciaal, maar weinig sprekers hebben het erover gehad. Het lid vraagt de aanwezigen wat ze zouden vinden van een bijdraageplicht voor ISP's, die ze zelf nodig acht. Het argument dat de gebouwde digitale snelweg 10 miljard euro heeft gekost, is inderdaad belangrijk. Maar de consumenten betalen vandaag ook wel twee keer: niet alleen aan Netflix of Streamz, maar ook voor een heel duur internetabonnement. Mobile Vikings spoort intussen mensen aan om de decoder weg te gooien en hun geld in een internetabonnement te

investeren. De laatste cijfers van de Digimeter geven aan dat die praktijk succes heeft. Vooruit vindt bijgevolg, met het principe van participatieve financiering voor ogen, dat de ISP's moeten bijdragen. Hoe zien de sprekers dat? Hoeveel zouden ze dan eventueel moeten bijdragen? In het voorstel van Vooruit gaat het om een percentage van de omzet.

Katia Segers peilt ook naar de definitie van afhankelijke en onafhankelijke producenten. Iemand zegt dat de Europese definitie gevolgd moet worden. Het VAF stelt een heel eenvoudige oplossing voor om de vestzak-broekzakoperatie uit te sluiten: investeringen verbieden in producties die zijn besteld door een productiehuis uit de eigen groep.

De rechten worden in het ontwerp van decreet meegeteld. Katia Segers vindt dat die buiten de investering moeten worden gehouden. Wat denken de sprekers daarvan?

Vinden de sprekers ook dat de rechten van Meta eruit moeten?

Caviar heeft blijkbaar geen samenwerking met Netflix. Waarom niet?

Netflix voelt het ontwerp van decreet aan als een keurslijf en maakt de vergelijking met een supermarkt. Vooruit hanteert het perspectief van de consument. De kwaliteit en audiovisuele diversiteit die de consument nu gewoon is, moeten gegarandeerd blijven. Dat kan alleen als de sector gezond is. Waarom voelt Netflix de regeling als een korset aan?

Tot slot vraagt de spreker aan Tim Raats of hij het ideale scenario met een heffing en investeringsverplichting, en met participatieve financiering wat concreter kan schetsen. Wat zou volgens hem een ideale regeling kunnen zijn voor Vlaanderen?

1.2. Marius Meremans

Marius Meremans noemt het ontwerp van decreet een compromis. Het lid wijt het gebrek aan eensgezindheid bij de sprekers aan de verschillende belangen van hun organisaties, wat voor de politiek vertrouwd klinkt.

De evaluatie wordt gepland na drie jaar. Moet ze er niet sneller komen? Kan dat misschien gebeuren van zodra de extra opbrengsten bekend zijn?

De bijdrage van de videoplatformdiensten bestaat uit een forfaitair bedrag voor het VAF of de investering van een percentage van hun omzet in coproductieprojecten. Hebben die videoplatformen daar ervaring mee? Hoe moet hen de weg worden gewezen?

De spreker peilt bij Koen Van Bockstal naar zijn inschatting van het effect van de inclusie van film. Wordt die mogelijk aantrekkelijk? De limiet van 50 procent is gemotiveerd door de vrees dat film aantrekkelijker zou kunnen zijn dan series. Is die vrees gegrond?

Van VRT, DPG Media en Telenet wil Marius Meremans vernemen of de kansen voor de omroepen als partner voor een coproductieproject met deze regeling zullen stijgen of dalen.

Cord-cutting is een trend waarop zelfs reclamecampagnes inspelen. De tendens zal op termijn uiteraard een weerslag hebben op de inkomsten uit de bijdrageplicht voor dienstenverdelers. Hoe zien Proximus en Telenet die situatie evolueren? Wat is hun rol als dienstenverdelers? Welke toekomst zien ze meer algemeen voor dienstenverdelers?

Hoe zien DPG Media en Telenet de toekomst en de rol van Streamz, onder meer in het licht van de samenwerking met VRT, maar ook de komst van HBO Max?

Netflix deelt zijn marktsegment nu met verschillende andere spelers. Dat is goed nieuws voor de investeringsregeling, die daardoor meer geld kan opbrengen. Wat zijn de ervaringen van Netflix in een markt die heel wat keuze biedt? Wordt die totale markt groter, met een relatief behoud van het marktaandeel? Of wordt het marktaandeel voor elke speler kleiner?

Het ontwerp van decreet voorziet in een getrapt percentage, afhankelijk van de omzet. De spreker vermoedt dat Netflix bij ongeveer 4 procent zit en de andere spelers nog niet. Zullen in de toekomst alle spelers naar 4 procent evolueren of zullen ze veeleer op 3 procent blijven hangen?

1.3. Karin Brouwers

Karin Brouwers constateert net als Katia Segers de ontbrekende eensgezindheid in de sector. Die eensgezindheid was er evenmin tijdens de bespreking met het kabinet en binnen de SARC, die dan ook geen eenduidig advies heeft kunnen afleveren.

Kan Bert Hamelinck het bestaan van 99 productiehuizen bevestigen? Waarom zijn er zoveel? Is dat houdbaar op onze kleine markt?

Bij de voorbereidingen van de hoorzitting was er wat onduidelijkheid over de status van Caviar. Is Caviar afhankelijk of onafhankelijk? Wat wordt het in de nieuwe regeling? Welke status zou Caviar in de regelgeving van een buurland hebben?

Sandra Coppieters wekte in haar toelichting de indruk dat VRT niet langer met afhankelijke productiehuizen zou werken. Heeft Karin Brouwers dat juist begrepen?

Tim Raats zei dat Telenet vooral producties bestelt bij de eigen afhankelijke productiehuizen. Telenet zelf lijkt dat te ontkennen. Heeft Telenet uitsluitend geïnvesteerd in eigen productiebedrijven, of heeft het daar meer in geïnvesteerd dan in onafhankelijke bedrijven? Over welke percentages gaat het dan? Heeft Tim Raats daar zicht op?

Hoe zou Tim Raats een onafhankelijke producent definiëren als hij die opdracht kreeg?

1.4. Steven Coenegrachts

Steven Coenegrachts vindt het geen probleem dat de verschillende sprekers verschillende standpunten naar voren brengen. Het is nu eenmaal de job van de parlementsleden om uit al die verschillende meningen en belangen een regeling te distilleren in het algemeen belang.

Van Telenet wil het commissielid weten of het ook bij onafhankelijke producenten heeft besteld.

Hij wijst erop dat ontwerp van decreet tot doel heeft dat er in Vlaanderen kwaliteitsvolle producties gemaakt en gefinancierd kunnen worden. Is het verschil tussen afhankelijk en onafhankelijk in dat licht belangrijk? Kunnen de sprekers met kritiek op intragroepfinanciering dat nog eens heel scherp stellen? Welke dreiging komt daaruit voort voor het ecosysteem in Vlaanderen? Zou de kwaliteit van de producties eronder lijden? Waaruit kan men dat afleiden?

Netflix suggereert dat het ontwerp van decreet de internationalisering van Vlaamse producties zou bedreigen. Zijn de andere spelers, en met name de productiehuisen, daar ook bezorgd over? Herkennen ze die dreiging?

Met betrekking tot het voorstel van het VAF vraagt Steven Coenegrachts zich af wat een 'eigen groep' precies betekent. Moet men dan beginnen te werken met percentages in de aandelenstructuur? Is dat 10 procent? 50 procent? Of moet men een volle dochter zijn?

Proximus en Telenet hadden het over de hoge kostprijs van de upgrade van de netcapaciteit om voluit streamen en audiovisuele consumptie mogelijk te maken. Steven Coenegrachts betreurt dat Proximus en Telenet dat net apart van elkaar aan het aanleggen en versterken zijn. Hij vindt het een gemiste opportuniteit om de krachten te bundelen en efficiëntiewinsten te boeken, die misschien ook in de sector hadden kunnen terechtkomen.

1.5. Meyrem Almaci

Meyrem Almaci deelt de analyse van Katia Segers over het onaangename gevoel rond de hoorzitting, met haar hele voorgeschiedenis. Tijdens de totstandkoming van het ontwerp van decreet heeft minister Dalle gewag gemaakt van overleg. Hij zou onder andere VOFTP en de Unie van Regisseurs op zijn kabinet hebben uitgenodigd om eventuele aanpassingen te bezien. Is dat effectief gebeurd? Wat was het resultaat van dat overleg?

Tot verrassing van Meyrem Almaci stelt Bert Hamelinck dat deze hoorzitting de eerste keer in de totstandkoming van het ontwerp van decreet is dat zijn mening erover wordt gevraagd. Het is onmogelijk om alle producenten uit te nodigen, maar in het overlegproces heeft de SARC toch geprobeerd om namens de sector inzichten mee te geven, wat ook weer niet altijd tot eenduidige adviezen heeft geleid. Ook dat is opmerkelijk, aangezien de SARC daar meestal wel in slaagt.

Is dit ontwerp van decreet 'close but no cigar', of is het beter dan niets? Dat is het dilemma voor Meyrem Almaci. Moet het verder worden ontwikkeld, of helemaal terug naar de tekentafel? De insteek van de kritiek is afhankelijk van de positie die men inneemt. Het voorliggende ontwerp van decreet geeft volgens de spreker de grootste kansen aan degenen die alles binnen hun eigen groep hebben. Precies dat vormt de kern van de kritiek van de onafhankelijke makers. Volgens Meyrem Almaci onderschat de commissie de enorme invloed van de mastodonten op wereldvlak, net als de evolutiesnelheid van de sector.

Beleidsmakers moeten ernaar streven om de creativiteit en het talent in eigen land kansen te blijven geven. Daarom vindt de spreker het intrigerend dat ook Netflix claimt de creativiteit te beschermen. Nochtans is net door de komst van de grote mastodonten het risico veel groter op verdrukking van die creativiteit en talent. Volgens Jasmijn Touw zou het ontwerp van decreet de artistieke vrijheid hard inperken. Redeneert ze in die analyse vanuit de internationale context van Netflix of vanuit het Nederlandstalige gebied? De creatieve concurrentiekracht is immers ook onderhevig aan grote beleidskeuzes binnen precies bedrijven als Netflix. Als geen enkel kader de kleinere regio's beschermt, is de vraag hoe de creativiteit daar nog kansen kan hebben.

Meyrem Almaci heeft twee fundamentele punten van kritiek gehoord. Ze gaan respectievelijk over de interne groepsbesteding en de rechtenkoppeling. Zo dreigt de stimuleringsplicht een vestzak-broekzakoperatie te worden. Is het nu aangewezen dat het parlement de regering naar de tekentafel terugstuurt? Of mag er geen tijd meer verloren gaan en moet men wel verder met het voorliggende ontwerp van decreet?

Volgens academische analyses wordt de dynamiek op deze manier uit de sector gehaald. Blijft Tim Raats na de verschillende toelichtingen die visie huldigen?

Zal de injectie significant genoeg zijn in het licht van de internationale ontwikkelingen? VOFTP vindt ze duidelijk onvoldoende. Wordt de verhouding tussen onafhankelijke en afhankelijke groepen niet scheefgetrokken? Kan een dergelijke scheeftrekking leiden tot een verschraling van de creatieve dynamiek?

Als de twee fundamentele punten van kritiek correct zijn, is het nog maar de vraag of de middelentoeename, gezien het internationale kader, zal volstaan. Wat zal dit concreet betekenen voor het medialandschap?

De Groenfractie vreest dat Vlaanderen een sprong in het duister aan het maken is. Zo betreurt Meyrem Almaci dat de ISP's buiten de verplichting blijven.

Wat bedoelt Wilfried Celis met 'echte onafhankelijken'. Men heeft zich tot dusver op het aandeelhouderschap gebaseerd en VOFTP als vertegenwoordiger van de onafhankelijken gekozen om het evenwicht in de commissie te houden. Bestaat het risico dat onafhankelijken zich omwille van het concurrentievoordeel zullen aanbieden aan bestaande groepen? Wat betekent dat dan voor de creativiteit en het aanbod?

De discussie zou moeten uitgaan van de vraag welke samenleving men wil en welke rol de media daarin te spelen hebben. Lokale content moet meer kansen krijgen bij een veranderend consumptiepatroon en een veranderende visie van de techreuzen op hun rol daarin.

Dat al wie geld verdient door het maken en aanbieden van content, er mee voor moet betalen, lijkt een zaak waarmee iedereen het eens is. De vraag blijft in welke verhouding dat moet gebeuren. Zit die verhouding vandaag goed? Zal men de Vlaamse kijker nog voldoende content kunnen aanbieden met de huidige hoge kosten? De kostencomponent moet zeker een belangrijk aspect zijn in de verdere behandeling van het ontwerp van decreet.

Tot slot peilt Meyrem Almaci bij de sprekers naar welke heel concrete aanpassing ze in het ontwerp van decreet doorgevoerd zouden willen zien.

2. Antwoordenronde

2.1. Vlaams Audiovisueel Fonds

Koen Van Bockstal antwoordt eerst op de vraag waarom de sector zich zo uit elkaar heeft laten spelen. De verschillen waren al erg groot op het moment dat er moest worden gepraat. De juiste vraag is waarom sommige partijen over hun eigen schaduw zijn gesprongen, en in welke mate. De belangen die op het spel staan, zijn zo groot en tegenstrijdig dat juist het omgekeerde verbazing zou opwekken. Uiteraard valt die situatie te betreuren.

Het VAF heeft op zijn eigen onvolmaakte manier geprobeerd om het thema binnen het sectoroverleg te agenderen met het oog op een zekere consensus. Sommige partijen rond de tafel hebben zich toen niet durven, willen of kunnen uitspreken, uit angst of omdat ze op voorhand al de positie van de anderen kenden. Men kon dus alleen maar vaststellen dat het debat moeizaam zou zijn.

Eén belangrijke nuance wil Koen Van Bockstal toch aanbrengen: in de Sectorraad Media heerste op één enkele partij na eensgezindheid. Er is wel degelijk eensgezindheid over de noodzaak van de regeling en de wenselijkheid van een zo ambitieus mogelijke aanpak. Lastiger wordt als het gaat over de specifieke invulling,

die natuurlijk te maken heeft met economische belangen. Hoe meer geld het betreft, hoe groter het lobbycircuit wordt.

De vraag of ook de ISP's zouden moeten bijdragen, heeft Koen Van Bockstal in mei 2023 in een krant bevestigend beantwoord. Hij blijft bij zijn standpunt. Er zijn verschillende methodes denkbaar, bijvoorbeeld een omzetpercentage, zolang ze maar een substantiële bijdrage opleveren. Daarover moet men in dialoog gaan. Aangezien de internetabonnementen in Vlaanderen niet de goedkoopste van Europa zijn, ligt daar misschien enige marge.

Frederik Beernaert, zakelijk leider van het Vlaams Audiovisueel Fonds, gaat vervolgens in op de vraag over de definitie van afhankelijk en onafhankelijk. Het VAF staat erachter dat de definitie wordt verfijnd. De definitie in het voorliggende ontwerp van decreet is duidelijker dan die in het huidige decreet, waarin het onderscheid tussen Vlaams en niet-Vlaams de zaak compliceert. Toch zou het nog altijd beter zijn om veeleer naar het product dan de producent te kijken. Het VAF kant zich niet tegen elke vorm van steun aan afhankelijke producenten. Dat zou afhangen van de fase. Misschien is de ontwikkelingsfase, wanneer het risico groter is, daarvoor wel geschikt. Van zaken die al in productie gaan om dan gewoon op de eigen zender te komen, vindt het VAF het al minder evident dat ze voor deze steun in aanmerking komen. Daarvoor bestaan al andere pistes.

Wat de rechtenvraag betreft, vindt het VAF het in principe gezond dat de rechten zo veel mogelijk bij de producent blijven. Los daarvan is het wellicht ook handig om de rekening zuiver te houden met het oog op de evaluatie, en daar dus geen dingen bij te betrekken die er nu niet bij horen.

Koen Van Bockstal komt tot de vraag of de evaluatie sneller moet gebeuren dan na drie jaar. Zelfs als het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet op korte termijn goedkeurt, zal het in de praktijk pas van toepassing zijn vanaf 1 januari 2025. Maar vervolgens zou de evaluatie nog heel lang uitblijven. Het VAF is dus een vroegere evaluatie genegen, opdat er een beter zicht zou komen op de grootte van de opbrengsten. De effecten zal men toch vrij snel kunnen meten.

Hoewel het koffiedik kijken is, verwacht *Frederik Beernaert* dat het systeem niet al te aantrekkelijk zal zijn voor film. Uit series inkomsten recupereren is gemakkelijker dan uit films, die momenteel een veel moeilijker verdienmodel hebben. De uitbreiding zal mogelijk vooral in het voordeel zijn van succesfilms, die die investeringen in mindere mate nodig hebben, veeleer dan voor de moeilijke film.

Ten slotte schuift *Koen Van Bockstal* de vraag van Meyrem Almaci over 'close but no cigar' of helemaal terug naar de tekentafel, graag door naar de andere partijen.

2.2. VOFTP

Bruno Wyndaele betwist de vermeende grote onenigheid in de sector. Zo is het SARC-advies weliswaar niet unaniem, maar hebben bijna alle partijen elkaar daarin gevonden op één uitzondering na: de Private Omroep Federatie. De overgrote meerderheid van de sectorraad Media – waaronder ook de leden die niet op deze hoorzitting zijn, zoals de uitgevers – "is het meest bezorgd over het cumulatieve effect van de openstelling van de bestedingsverplichting naar afhankelijke productiehuisen, de invoering van de mogelijkheid om intragroepvergoedingen te laten meetellen als investering (...) en de beperkte verplichtingen voor spreiding over de omroepen", citeert de spreker uit het advies. Meer unaniem kan nauwelijks, aangezien de enige partij die ertegen is, ook het meeste nadeel kan ondervinden. Bruno Wyndaele zal die partij haar afwijkende standpunt dan ook niet kwalijk nemen, maar de rest van de sector heeft unaniem een probleem met het openstellen

naar afhankelijke producenten, het laten meetellen van intragroepinvesteringen en de beperkte verplichting tot spreiding over de omroepen.

De meeste partijen komen eigenlijk heel goed overeen. Ze willen niets liever dan iedereen vertegenwoordigen en ervoor zorgen dat de hele sector vooruitgaat. De sector zoekt 100 miljoen euro om zijn niveau te handhaven, maar zelfs met een behoud van het huidige financiële niveau zal Vlaanderen internationaal niet kunnen meespelen, aangezien alles duurder wordt. Er moet dus veel meer geld worden gezocht. Natuurlijk hoeft dat geld niet helemaal te komen van de ene speler die tegen het advies is. Het gaat om een uitstekende speler, die een belangrijke rol speelt in het ecosysteem, oordeelt Bruno Wyndaele.

De spreker vraagt om het geheel te bekijken, en bijvoorbeeld ook een hogere VRT-dotatie te overwegen in plaats van telkens een lagere. De mogelijkheden voor de private omroepen om reclame te werven zouden moeten worden uitgebreid, aangezien hun financiering daarvan afhangt en dus ook hun capaciteit om in producties te investeren.

Er moet gewoon veel meer geld naar de sector gaan, zodat die meer en betere producten kan blijven afleveren. Daarover is de hele sector het wel eens. Alleen kan hij van mening verschillen over de details.

Caviar is al jarenlang een uitstekende producent van audiovisuele producties en zal dat in de toekomst blijven, maar VOFTP is er wel tegen gekant dat 40 procent van de opbrengst uit de stimuleringsregeling naar afhankelijke productiehuisen kan gaan. Naast VOFTP is ook de hele sector daartegen, om evidente redenen.

Niet alle 99 ontvangers van VAF-steun zijn productiehuisen. Een groot deel van hen zijn individuele producenten van documentaires, die zich verenigd hebben in Flanders Doc, dat op zijn beurt lid is van VOFTP. De beroepsvereniging vertegenwoordigt de onafhankelijke productiehuisen, zelfs wie geen lid is.

VOFTP wil de vestzak-broekzakoperatie heel graag onmogelijk maken. Dat de rechten eruit moeten, is een algemeen gedragen standpunt van de Sectorraad Media, met uitzondering van de vertegenwoordigers van de POF en de dienstenverdelers. Het algemene standpunt is dat het meetellen van de rechtenaankoop zou kunnen leiden tot een verdere verstoring van het evenwicht in de productie- en de omroepsector.

De term 'onafhankelijke producent' krijgt een nieuwe definitie, die gecreëerd is in overleg met het kabinet en veel breder is dan de oude definitie. Die hield alleen rekening met het aandeelhouderschap. Het uitgangspunt is dat men alleen maar afhankelijk is als minstens 25 procent van de aandelen in handen zijn van een omroep of bestedingsplichtige die ook nog eens groot genoeg is om bijdragen te betalen. Ten slotte moet de producent meer dan 25 procent van de eigen omzet bij die specifieke omroep of bestedingsplichtige halen. Door deze nieuwe invulling komen veel meer productiehuisen in aanmerking om onafhankelijk te zijn. Aan de grondslag ligt het besef dat tijden veranderen en dat samenwerken goed is. Als die drie zaken zijn afgevinkt, is een productiehuis niet langer onafhankelijk en komt het ongeacht zijn kwaliteit niet meer in aanmerking voor specifieke steunmaatregelen voor onafhankelijke producenten.

Bruno Wyndaele is voorstander van bijdragen door de ISP's. Dat iemand in dat geval tweemaal zou moeten betalen voor één kijkactiviteit, is geen correct argument. Die consument betaalt nu al twee keer: naast zijn abonnement bij bijvoorbeeld Netflix of Disney+ moet hij ook er ook een hebben bij bijvoorbeeld Telenet, Base of Mobile Vikings. Als beide types organisaties geld halen uit het audiovisuele aanbod aan de Vlaamse kijker, zouden ze ook moeten bijdragen aan de content-

creatie. In Vlaanderen vallen de meeste ISP's samen met de bekabelars, de dienstenverdelers en zelfs grotendeels met een private omroep.

Het huidige Mediadecreet verplicht de ISP's niet tot bijdragen. Ook het ontwerp van decreet voert die verplichting niet in. Bruno Wyndaele vraagt bijgevolg om dat volgende keer toch te doen. De vooropgestelde groei van 100 miljoen euro hoeft niet van de ISP's komen, maar zonder die groei zal de sector erop achteruitgaan.

Bruno Wyndaele licht het risico verder toe. Enkel in theorie is het een goede zaak om maar alles open te stellen zonder verdere regels en geen onderscheid te maken tussen onafhankelijke of afhankelijke producenten. Zoiets is mogelijk in grote markten, waar veel geld omgaat en waar veel gegadigden voorhanden zijn om een product te kopen of om het te produceren of financieren. Vlaanderen is echter een heel kleine markt met heel kleine spelers. Het telt drie omroepen, waarvan één overduidelijk veel kleiner is qua investeringen in producties. Daarnaast zijn er slechts twee dienstenverdelers, weliswaar met verschillende merken en submerken. Als die hun zin mogen doen en een groot deel van hun investering voorbehouden voor hun eigen afhankelijke producenten, wordt het ontzettend moeilijk voor de onafhankelijke producenten.

Een daaraan gelieerde vraag is hoe erg het zou zijn als die laatste groep verdwijnt, zolang er maar goede programma's gemaakt worden. Bruno Wyndaele zou dat erg vinden, niet alleen als vertegenwoordiger van de onafhankelijke productiehuisen, maar ook omdat grotere taalgebieden en regio's dan Vlaanderen wel maatregelen nemen om hun onafhankelijke producenten te beschermen. De overheid moet voorkomen dat een handvol grote spelers alles in handen krijgt, en moet de eigen Vlaamse stempel en creativiteit beschermen. Hoe individueler en meer lokaal de producenten zijn, hoe meer kansen ze in de grote wereld hebben. Vlaanderen hoeft niet te concurreren met grote internationale spelers, maar moet zich richten op de eigen visie op menselijkheid en daarover goede verhalen vertellen.

Ook de twee afhankelijke productiehuisen Caviar en Woestijnvis zijn lang onafhankelijk geweest. Hun DNA is in die onafhankelijkheid gevormd. Doordat ze zulke goede onafhankelijke producenten waren, hebben ze de aandacht van hun huidige investeerders kunnen trekken. Tussen de 99 onafhankelijke producenten, waarvan sommige, met de steun van het VAF, nog maar één documentaire hebben gemaakt, zitten de nieuwe Woestijnvissen, Caviars en De Mensen. De producenten moeten kansen blijven krijgen, en daarvoor zou iedereen het nodige moeten doen.

2.3. VRT

Sandra Coppieters ziet in de huidige situatie een motivering van een spreidingsplicht. Telenet heeft bijvoorbeeld de jongste twee jaar geen enkele productie op VRT mee gefinancierd.

Kwaliteit is het voornaamste criterium bij de keuze van een voorstel. Daarbij is het niet relevant of het al dan niet van een onafhankelijke producent komt. Sandra Coppieters is er zich van bewust dat mediagroepen om economische redenen in eigen huis kijken, maar voor een divers medialandschap is het noodzakelijk dat ze verder kijken. Anders komt het voortbestaan van de onafhankelijke sector in het gedrang. Ook een onafhankelijke omroep als VRT zal dan de prijs betalen. Zoiets zal de decreetgever niet voor ogen hebben gehad. Die wil integendeel een kwaliteitsvolle en diverse sector.

Vervolgens gaat Sandra Coppieters in op de vraag over de ISP's. VRT heeft daarover een genuanceerde mening en ondersteunt het idee dat iedereen die voordeel haalt uit de audiovisuele markt, er ook toe bijdraagt. Ook ISP's halen voordeel uit de kwaliteit van de Vlaamse content. Dus is het logisch dat ook zij bijdragen. Een

vraag is hoe men dat pad kan laten groeien. Een dergelijke regeling moet alvast toekomstbestendig zijn. Zeker in het perspectief van cord-cutting komen de ISP's in aanmerking om een deel bij te dragen.

Op de vraag van Meyrem Almaci of het ontwerp van decreet moet worden geamendeerd of terug naar de tekentafel moet, heeft Sandra Coppieters geen eenduidig antwoord. De drie elementen waarover ze gesproken heeft, hangen met elkaar samen en zijn even belangrijk.

Wat de samenwerking betreft, sluit Sandra Coppieters zich helemaal aan bij de visie van Bruno Wyndaele. Zeker in het kader van het tweede SARC-advies heeft de sector een gedragen standpunt nagestreefd, wat ook min of meer gelukt is.

De definitie van onafhankelijk producent wordt aangepast in het licht van de veranderende markt. VRT steunt net als VOFTP de voorliggende definitie, die immers een zeker evenwicht brengt. De spreker ontkent dat er op Europees niveau al iets vastligt. Ze is wel van mening dat afhankelijke producenten moeten worden toegelaten tot een financieringspijler.

2.4. Caviar

Bert Hamelinck hoort in deze hoorzitting vooral een debat over onafhankelijke versus afhankelijke producenten. Het onderwerp is toch de noodzaak aan een nieuwe stimuleringsregeling. Na de afgelopen coronahulpmaatregelen en door de niet-in-dexering is deze regeling zeker nodig. Ze was trouwens al gepland voor dit jaar, maar zou nu pas in 2025 ingaan. Voor Bert Hamelinck is dat erg laat.

Als er alleen maar ontevreden partijen rond de tafel zijn, is er wellicht een goed akkoord gevonden. Op dat moment kan men al aan een betere regeling beginnen werken. Daarom is de CEO voorstander van een snelle evaluatie.

Merkwaardig genoeg wordt er heel weinig vanuit het project gedacht. Vlaamse content maken blijft moeilijk, niet alleen qua financiering maar ook qua terugverdieneffect uit rechten.

De oude en nieuwe definitie van onafhankelijk producent worden in deze hoorzitting door elkaar gebruikt, wat verwarrend werkt. In de nieuwe definitie is Caviar onafhankelijk, tot tevredenheid van de CEO. Bijvoorbeeld Woestijnvis is dat niet. In Wallonië gebruikt Eurimages wel duidelijk de 25-procentregelgeving voor aandeelhouders. Dat vindt Bert Hamelinck een goede regeling. Ze zou in heel Europa toepasbaar kunnen zijn. Belangrijk is vooral dat dezelfde spelregels zouden gelden voor iedereen in Europa.

Het moeilijke economische model blijft een uitdaging voor elke Vlaamse producent. In die zin verbaast het rechtendiscours Bert Hamelinck. Rechten worden proportioneel verworven per bijdrage aan een financiering. Dat geldt zowel voor het VAF als voor de omroepen en Netflix, en is daarmee een goed systeem. Bij een investeringsverplichting moet een deel van de rechten naar de investeerder gaan. Het moet een transparant en uniform financieringsplatform opleveren. Systemen als de taxshelter hebben al aanleiding gegeven tot discussies tussen streamers en producenten over de precieze rechtenverdeling. Die moet vooral proportioneel gedeeld worden. Een investeerder moet rechten krijgen, zij het niet per se voor een onbeperkte duur. Library content komt op termijn toch altijd bij de producent terecht. Waarom zou Vlaanderen daarvan afwijken? Het maakt het voor internationale spelers alleen maar verwarrend, ook al omdat ze ook nog rekening moeten houden met Screen Flanders en Eurimages.

De spreker staat ten volle achter de opening naar film. Op dat vlak ontbreekt wel een belangrijk element. Streamers, omroepen en distributeurs krijgen de verplichting opgelegd, maar de wereldwijde filmdistributeurs hoeven niet bij te dragen. In Nederland moeten alle Amerikaanse distributeurs via het Stichting Abraham Tuschinski Fonds een bijdrage leveren om eigen Nederlandse filmcontent mogelijk te maken. Bert Hamelinck begrijpt niet dat Vlaanderen zoiets nooit heeft overwogen. Het systeem werkt heel goed en verplicht andere filmmaatschappijen om mee te investeren in de eigen filmproductie.

Voor film zou de definitie van onafhankelijke en afhankelijke producent van geen tel mogen zijn. De rechten die men verwerft als omroep, vormen nu een heel klein aandeel, namelijk gemiddeld rond de 100.000 euro op een filmbudget van 4 miljoen euro. Voor die categorie zou er eigenlijk geen discussie moeten zijn. Elke producent vertrekt met dezelfde kaarten en kan niet worden beoordeeld. Film is een heel ander product dan televisiereeksen. Met betrekking tot de televisiereeksen kan Bert Hamelinck nog wel begrip opbrengen voor de hele discussie, maar voor film begrijpt hij ze niet.

Wat de eensgezindheid in de sector betreft, vindt Bert Hamelinck het vooral belangrijk dat iedereen zijn werk doet, ook de overheid. Met betrekking tot de beleidskeuze of een deel van de bestedingsverplichting naar het VAF kan gaan, zou de overheid toch ook zelf haar bijdrage daarin serieus mogen verhogen. Tim Raats vindt een economische injectie de beste formule, maar de sector moet ook het VAF/Mediafonds financieren. De overheid zou haar eigen bijdrage kunnen optrekken. Alles hangt immers samen en elk element moet volgen. Het is ongelooflijk moeilijk om zich vanuit een klein taalgebied kenbaar te maken in een wereldmarkt. Dat maakt elke financieringsonderdeel noodzakelijk, en dus moet alles volgen.

Wat de systemen betreft, vraagt de spreker oog voor de waarde van de goede Vlaamse content per uur en per territorium. Dat aspect komt veel te weinig aan bod. Als een Vlaamse speler deals maakt met Netflix, verdwijnt de prijs die Netflix ervoor betaalt uit het Vlaamse ecosysteem. De kansen van alle financiers om ooit succes te hebben, zoals de stimuleringsverplichting, Screen Flanders, het VAF en het Mediafonds, verkleinen dan ook voor de producenten, de acteurs en de regisseurs. De gezamenlijke plicht van de sector is dan ook om zo goed mogelijk met spelers als Netflix te negotiëren. De prijs per uur moet stevig omhoog. Zoiets is niet de taak van Netflix, Apple, Telenet of Streamz, maar van de hele sector: het product zo goed mogelijk in de markt plaatsen en de windows aan de optimale prijs verkopen.

Een gemakkelijke opdracht wordt dat niet. Daarom moeten alle financieringen op elkaar afgestemd worden. Italië of Frankrijk hebben grote stimuleringsregelingen maar valoriseren de windows per uur content veel hoger dan Vlaanderen. Ook kleine landen als Denemarken of Israël vermarkten hun content per uur veel beter. Dus pleit Bert Hamelinck voor een gezamenlijk streven naar een correcte prijs voor wat Vlaanderen kan exporteren. Precies daar zit de grote toegevoegde waarde. Iedereen erkent dat Vlaanderen prima producten aflevert, maar het verkoopt ze niet aan een goede prijs.

De spreker sluit af met de mededeling dat hij de regeling echt zou laten doorgaan.

2.5. DPG Media

Wilfried Celis blijft het antwoord schuldig op de vraag waarom de sector zich zo uit elkaar heeft laten spelen en niet tot een unaniem standpunt is gekomen. Hij bekleedt nog maar een maand deze functie en heeft de voorgeschiedenis niet meegemaakt. De tekst en de aanbeveling zijn bovendien uiterst complex.

Wat de ISP's betreft, is DPG Media geen distributeur maar een televisieomroep. Het is geen voorstander van een ISP-bijdrage. Na de woelige voorgeschiedenis zullen de komende tien jaren bijzonder uitdagend zijn voor de hele industrie: producenten, televisieomroepen en streamingdiensten. In Vlaanderen daalt de televisieconsumptie elk jaar opnieuw met 7 procent. De kijkvolumes zijn niet meer die van weleer. Dat illustreert de noodzaak om het businessmodel te kennen, met de mogelijkheden om die fantastische kwaliteitsvolle lokale content nog terug te verdienen.

Lineaire televisie zit al helemaal op de wip. Vlaanderen is wereldmarktleider in het uitgestelde kijken. Daarbij doen de consumenten massaal pogingen om reclame te skippen en stellen ze de private omroepen op die manier voor een uitdaging. Zelf is Wilfried Celis de architect van niet-doorspoelbare reclame, wat bij velen niet in goede aarde is gevallen. Het illustreert een eenvoudig principe, namelijk dat de private omroepen in staat moeten zijn om kwaliteitsvolle content te financieren. Dat kan ofwel gebeuren met reclame in het klassieke model, ofwel met streaming in een door de consument bekostigd abonneemodel.

Wilfried Celis is geen voorstander van een verplichting voor de ISP's. Distributeurs betalen al kabelvergoedingen aan televisieomroepen. Extra geldstromen creëren vanuit bedrijven als Telenet en Proximus, vindt de spreker geen fair terugverdienmodel.

Hij herhaalt het standpunt van DPG Media in de discussie over afhankelijke versus onafhankelijke producenten. Sommige onafhankelijke VOFTP-leden hebben ook banden met grote internationale groepen. Waarom zouden afhankelijke producenten die deel uitmaken van een televisieomroep, andere rechten krijgen in de stimuleringsverplichting dan onafhankelijke producenten die deel uitmaken van wereldwijde groepen? In de wetenschap dat ook aan de onafhankelijke kant mondiale groepen zitten, is de discussie over afhankelijk versus onafhankelijk eigenlijk absurd.

Wilfried Celis vindt de consolidatie in België niet per definitie problematisch. DPG Media investeert meer dan ooit in Vlaamse content, terwijl de meeste kwaliteitsvolle internationale fictiereeksen van de grote globale spelers achter paywalls zijn verdwenen op streamingdiensten. Daardoor kunnen Belgische spelers die content niet meer aankopen. Om te kunnen overleven als televisieomroep in Vlaanderen, redt men het niet zonder fusies. De spreker verwijst naar de fusie van SBS en Telenet. DPG Media is actief in het buitenland, maar blijft een voor 100 procent Belgisch bedrijf.

Wat Streamz betreft, geeft Wilfried Celis aan dat kwaliteitsvolle Vlaamse content een deel uitmaakt van de Vlaamse cultuur. Maar Vlaamse content is ook een businessmodel. In de onweerlegbaar internationaliserende media is Vlaamse content – wellicht mee dankzij stimuleringsmaatregelen – ook aanwezig op grote internationale platformen als Netflix. Daarbij moet men ook voldoende aandacht besteden aan de zichtbaarheid van lokale platformen. Op smart-tv's en smartphones zijn Netflix en YouTube bijna altijd standaard geïnstalleerd. Wat met andere mediakanalen?

Streamz zal in die context de levensader zijn van twee televisieomroepen: DPG Media en Play Media. Als Streamz niet kan overleven, staat het overleven van Vlaamse content op de helling. Als Netflix 4 procent al te veel vindt, kan Streamz en samen daarmee heel wat kwaliteitsvolle lokale fictie verdwijnen. Dergelijke fictie is vandaag immers niet meer rendabel bij een televisieomroep. Ze overleeft bij gratie van streamingdiensten. Precies daarom moet Streamz alle kansen krijgen. Daarom roept Wilfried Celis de volksvertegenwoordiging op om VRT maximaal te

laten participeren in Streamz en daar zijn Vlaamse content ter beschikking te laten stellen.

Dan is er nog de vraag of het parlement het ontwerp van decreet terug naar de tekentafel moet sturen. Wilfried Celis benadrukt dat elke organisatie een individueel belang heeft en niet één op één gelinkt is met bijvoorbeeld Play Media of Telenet. In de bewuste constructie is DPG Media vragende partij om niet volledig terug naar de tekentafel te gaan, maar de discussie wel ten gronde te voeren en mogelijk een aanpassing te vragen, om zo te voorkomen dat er binnen drie jaar opnieuw een vestzak-broekzakoperatie wordt gecreëerd.

2.6. Telenet

Dieter Nieuwdorp stelt eerst dat Telenet het ontwerp van decreet als een stap vooruit beschouwt. Maar hij heeft toch twee bedenkingen bij zaken die beter zouden kunnen.

Telenet zou de in andere landen gangbare vrijheid van onderhandelen prefereren. Welke rechten men voor een bepaalde bijdrage krijgt, vormt het voorwerp van het compromis.

Dieter Nieuwdorp zou ook liever een ruimere definitie zien van wat men nu een afhankelijke producent noemt. Ook zoiets is een compromis.

In absolute cijfers stijgt de verplichting substantieel voor de Telenet-groep, maar daarbij legt Telenet zich neer. In de discussie over ISP's ziet de spreker verwarring optreden tussen een product en een distributiekanaal of transmissie. Zo is Netflix niet altijd een streamer geweest. Ooit was het een dvd-distributeur. Nochtans is er nooit sprake geweest van een bijdrage vanwege FedEx, DHL of bpost voor hun opbrengsten uit de dvd-leveringen aan huis.

Dieter Nieuwdorp geeft een tweede voorbeeld. Volgens sommigen haalt Telenet een voordeel uit de internetcapaciteit die het kan verkopen aan mensen die naar streamers kijken. Maar volgens die redenering zouden Telenet en Proximus dan ook moeten bijdragen aan pakweg lokale schoenenverkopers, die het moeilijk krijgen door de e-commerce van Amazon en Zalando. Telenet opent inderdaad een window naar streaming, maar er zijn nog miljoenen andere internetdiensten. Dat betekent niet dat Telenet een voordeel haalt uit al die diensten. Netflix, dat een groot aandeel heeft in het debiet, betaalt niets voor de investeringen van Proximus en Telenet in hun netwerken. Het zou niet onlogisch zijn om de redenering om te draaien. Dieter Nieuwdorp vindt het verwarrend of misschien zelfs fout te stellen dat Telenet moet bijdragen voor de productie van diensten omdat het voor hen een distributiekanaal creëert.

Voor Telenet mag de nieuwe regeling na drie jaar of zelfs sneller worden geëvalueerd.

Hoe kleiner en hoe lokaler, hoe beter en hoe meer creativiteit, is een stelling die iedereen lijkt aan te hangen. De vorige regeling probeerde dat principe al veilig te stellen en de voorliggende nog wat meer. Maar de discussie gaat niet over hoe kleiner hoe beter. Dieter Nieuwdorp nodigt iedereen uit om bij de evaluatie over drie jaar te bekijken of Caviar of Woestijnvis meer of minder creatief is geweest en nieuw talent in Vlaanderen heeft ontwikkeld. Hoe kleiner hoe beter is niet per definitie waar. Uiteraard moet er steun zijn, maar dat is ook al het geval.

Op de vraag over een zogenaamde vestzak-broekzakoperatie bij Telenet antwoordt Dieter Nieuwdorp dat men eerst moet kijken wie de content heeft gemaakt die op een zender wordt uitgezonden. De meerderheid van de opdrachten belandt altijd

bij onafhankelijke productiehuisen, ongeacht het onderscheid tussen de nieuwe of de oude definitie. Er zijn maar enkele omroepen: VRT, DPG en SBS/Play Media. Tussen 2017 en 2022 was de verdeling exact gelijk. Het klopt wel dat VRT in 2023 geen bedrag heeft gekregen van Telenet, maar dat sluit niet uit dat dat in 2024 wel zal gebeuren. Van vestzak-broekzakoperaties is geen sprake. Vandaar ook de beslissing van Telenet om een aandeel van 50 procent in Play Media te nemen. De kans dat er maar één openbare en één commerciële omroep zouden overblijven, was immers heel reëel. Dat zou voor Telenet geen goede zaak zijn geweest, aangezien het belang heeft bij een rijke, gevarieerde en vooral Vlaamse content. Vlaanderen staat aan de Europese top wat de lokaal geproduceerde content betreft, dankzij de jarenlange hoge kwaliteit ervan. Er mag zeker enig optimisme zijn over de investeringen vanwege alle partijen, dus niet alleen door de televisienetten maar ook door Telenet.

Dieter Nieuwdorp zou alleszins willen doorgaan met het voorliggende ontwerp van decreet in plaats van terug te keren naar de tekentafel, met vervolgens dan een compromis dat hooguit 5 procent zou wijzigen. De spreker verkiest actie boven een voortdurende discussie.

De discussie over HBO Max toont eens te meer aan dat er zonder investeringen in Streamz, dat voornamelijk in Vlaamse content en bij onafhankelijke productiehuisen investeert, geen alternatief is voor de grote internationale spelers. Dan zou een groot deel van de lokale fictie verdwijnen. DPG Media noch Telenet verdienen veel geld aan Streamz. Het businessmodel strekt jaren ver. Het is vandaag duidelijk geen vestzak-broekzakmodel. Telenet investeert dus enorm omdat het lokale content wil stimuleren. Daarvoor is er naast grote spelers als Netflix wel ruimte.

Jürgen Massie gaat in op de z gezegde onenigheid in de sector en het SARC-advies, dat daarvan een symptoom zou zijn. In de Sectorraad Media hebben de private omroepen samen één vertegenwoordiger. Toevallig werkt die voor bij Play Media, maar uiteraard spreekt hij namens alle private omroepen. Ook de drie distributeurs hebben één vertegenwoordiger, die namens alle drie spreekt. VOFTP heeft er wel een aparte vertegenwoordiger, die uiteraard alleen VOFTP zelf vertegenwoordigt. Bij SARC-adviezen worden onthoudingen niet genotuleerd. De POF-vertegenwoordiger heeft namens de private omroepen tegen een deel van het SARC-advies bij de voorliggende regeling gestemd. De vertegenwoordiger van de distributeurs heeft zich op dat gevoelige punt onthouden, omdat de drie distributeurs daarover geen overeenstemming hadden bereikt.

2.7. Proximus

Frederic Logghe bevestigt dat hij Proximus, Orange en Telenet vertegenwoordigt in de SARC. Op het heikele punt heeft hij zich inderdaad onthouden.

Cord-cutting is een nichefenomeen en heeft zich volgens de recente cijfers in de jongste jaren gestabiliseerd. Mobile Vikings, dat deel uitmaakt van de Proximus-groep, voert inderdaad een gedurfde promocampagne om een bepaalde doelgroep te bereiken. Cord-cutting bestaat nu eenmaal. Mobile Vikings en Proximus hebben dan twee opties: in een hoekje zitten kniezen omdat een bepaalde groep geen tv-abonnement meer wil, of proberen die groep op hun netwerk te houden en een stevig internetabonnement te verkopen. Proximus of Mobile Vikings werken cord-cutting niet in de hand. De mogelijkheid ontstaat als streamers of tv-zenders rechtstreeks langs het internet naar de eindklant gaan.

Een tweede antwoord op cord-cutting bestaat in een heel aantrekkelijk lokaal tv-platform. Proximus investeert in een volledig nieuw platform, dat tv-kijkers zal aanzetten om er te blijven. Zoiets is enkel in samenwerking met de lokale spelers

mogelijk. Proximus blijft zich als hun partner gedragen om de lokale content zichtbaar en toegankelijk te maken, zodat het product aantrekkelijk blijft.

De spreker gaat in op de vraag over introspectie en de wil om iets te veranderen. De stimuleringsregeling is maar een deel van het hele productieproces, zoals stimulering maar een deel van de hele mediasector is. Het ecosysteem van de Vlaamse mediasector is gebaseerd op samenwerking. Niemand kan het op zijn eentje. Uit de praktijk blijkt dat er voldoende convergentie is om samen producten te maken en tot bij de kijker te krijgen.

Frederic Logghe gaat dan in op de vraag over de videoplatformen. Europa heeft recent heel stevige wetgeving uitgevaardigd: de Digital Media Act en de Digital Services Act. Heel wat nieuwe internationale onlineplatformen komen in hun toepassingsgebied terecht. Europa zal daar lessen uit trekken, die Vlaanderen zal kunnen benutten voor de uitdaging die volgens sommigen in het decreet staat.

De rechten zijn essentieel in dit debat. Proximus zit hier niet in de rol van belastingbetaler, maar betaalt als privéonderneming andere privéondernemingen. Het is dan ook evident dat er afspraken worden gemaakt, convergentie wordt gezocht en wordt bekeken waar elke partij haar return haalt.

De spreker verduidelijkt dat er geen vraag is naar automatische rechtenverwerving. Net als Caviar is Proximus het idee van proportionaliteit genegen: de uitzendrechten zijn verweven met de investeringen, met de onderhandelingen over dat specifieke punt.

Ten slotte herhaalt de spreker de twee aandachtspunten van zijn organisatie. Het decreet moet realiseren wat het voor ogen had. Het gaat om een stimuleringsregeling. Investeerders moeten worden gestimuleerd om te doen wat ze moeten en willen doen. De productiesector moet worden gestimuleerd om te zorgen voor een stevige output.

Er is één punt dat de spreker graag gewijzigd zou zien. Zonder de beperking op het onderhandelen van uitzendrechten zou het decreet steviger zijn geweest en konden meer producties en productiehuzen worden ondersteund.

2.8. Netflix

Jasmijn Touw is heel blij dat Netflix de afgelopen jaren in Vlaanderen zoveel sterke relaties heeft opgebouwd met tal van producenten. Ze bevestigt dat Caviar een van die partners is.

De spreker onderstreept het dynamisme van de markt, met veel nieuwe toetreders in de afgelopen jaren. Niet iedereen heeft het er gemakkelijk. Elke maand opnieuw zijn investeringen nodig, want elke maand kunnen leden hun abonnement opzeggen. Het blijft dus belangrijk om een constante aanvoer te hebben van nieuwe producties, wat stevige investeringen vergt.

Waarheen de markt evolueert, kan Jasmijn Touw niet voorspellen, maar het mag duidelijk zijn dat Netflix in streaming gelooft.

Bij Netflix gaat het om de kijker, die het alleen bedienen als het ook heel goede producties heeft. Goede producties zijn alleen mogelijk door een heel goede sector.

Jasmijn Touw benadrukt dat ze het over het Nederlandstalige marktsegment heeft. Dat is gebaat bij zo veel mogelijk actieve spelers. De spreker is blij met alle concurrentie, waardoor producenten en makers hun producten aan meer verschillende diensten kunnen aanbieden.

Hoe kan dat systeem het best ondersteund worden? Hoe kan men ervoor zorgen dat er meer geld in de industrie wordt gestoken? Jasmijn Touw ziet twee keuzes: een heffing, of een investeringsverplichting waarbij geld direct naar producties gaat. Voor zowel de sector als de consumenten is een directe toename van geld voor producties een goede zaak, omdat het ook voor een prikkel zorgt om iets te laten zien. Het zorgt ervoor dat diensten actief moeten zijn en relaties moeten aangaan, en niet zomaar een belasting aftikken om zich vervolgens niet meer te vertonen. De oproep van Netflix blijft dan ook om er een echte investeringsverplichting van te maken, in de zin van een stimulans om te blijven investeren.

Tot slot pleit Jasmijn Touw om de rechtenaankoop onbegrensd mogelijk te maken binnen de stimuleringsmaatregel, en de mogelijkheid te bieden om daarover te onderhandelen. Het hoeft dan niet altijd meteen om wereldwijde rechten te gaan. 'Internationaal' kan ook louter de buurlanden of Europa betreffen.

2.9. Professor Raats

Voor *Tim Raats* is er wel degelijk sprake van vestzak-broekzaksituatie wanneer een omroep en een dienstenverdelers deel uitmaken van dezelfde groep. Intragroepinvesteringen dreigen een zekere dynamiek weg te halen uit een sector waar concurrentie net heel belangrijk is. Ze zullen de afhankelijkheid in de hand werken. Waarom zou ook VRT dan bijvoorbeeld niet opnieuw in productiehuizen participeren?

Bovendien vindt Tim Raats het in een kleine markt die onder economische druk staat, heel logisch dat men ook gaat kijken vanuit de logica van de eigen groep. Stel dat men een reeks bestelt en geen steun krijgt van het Mediafonds. Doordat de producent deel uitmaakt van de eigen groep, wil de groep de productie zeker realiseren. Dan zal de groep daarvoor de stimuleringsregeling aanspreken en zal een andere producent die al was komen aankloppen voor een productie onder die stimuleringsregeling, een bank achteruit moeten. Dat is geen ondenkbare situatie in een heel kleine markt.

In 2023 zijn er 37 fictiereeksen verschenen op Vlaamse spelers en streamingplatformen. Daarvan heeft het Mediafonds er vijf gefinancierd. De investeringsverplichting betreft zeven of acht projecten. Al de rest is onderhevig aan een heel competitieve marktlogica, waar de omroepen nog altijd het overgrote deel financieren en waar ook Streamz de jongste twee jaar een heel belangrijke speler is. De rol van de overheid is dan vooral het beschermen van de onafhankelijken. Voor Tim Raats is dat het argument bij uitstek voor een dergelijke regeling en staat dat argument los van de kwaliteit van de grote groepen. Die grote groepen zijn absoluut nodig in een context van steeds toenemende 'platformisering', maar dan in combinatie met de kleintjes, die moeten kunnen blijven bestaan.

Tim Raats preciseert dat de vermelde noodzaak aan spreiding niet verwijst naar de investeringen in productiehuizen, maar naar Streamz en de projecten van de dienstenverdelers. Hij zou het vastleggen van een spreidingsplicht en een duidelijke afbakening in de toekomst niet verkeerd vinden.

Op de vraag over de ideale situatie op het vlak van participatieve financiering, antwoordt de spreker dat hij bij de keuzemogelijkheid tussen 5 procent naar het Mediafonds en 15 procent directe investering, in een ideale wereld voor die 15 procent zou kiezen. Wegens juridische bezwaren is dat echter niet mogelijk. Ook zou de professor de hardwarefabrikanten bij de investeringsverplichting betrekken. Die verdienen meer doordat mensen almaar meer videocontent consumeren op hun smartphone.

Tim Raats zou een uitbreiding met de ISP's in principe een goede zaak vinden, maar daarvoor een werkbare juridische basis vinden is op dit moment moeilijk. Van belang is vooral een goede vertrekbasis om de markttrends te vatten. Op die manier kan een regeling jarenlang standhouden.

Als antwoord op de vraag of het ontwerp van decreet terug naar de tekentafel moet, verwijst de spreker naar de recente ontwikkelingen bij de grote spelers zoals Netflix, HBO Max en Warner, Disney+ en Amazon Prime. Het is voor de producenten duidelijk dat de producties nog meer mainstream moeten worden en dat de prijzen onder druk staan. Gezien die onrustwekkende ontwikkelingen pleit Tim Raats ervoor om zo snel mogelijk de investeringsverplichting aan te passen en in te voeren. Dat kan uiteraard gefaseerd gebeuren. Men hoeft dan alleen terug naar de tekentafel voor zaken waar men het nog niet over eens is.

Met betrekking tot de definitie van onafhankelijke producenten verduidelijkt Tim Raats dat de combinatie van winst, stemrecht en eigenaarschap bepaalt wat een goede definitie is. De definitie die VOFTP naar voren heeft geschoven, noemt hij heel werkbaar. Hoe dan ook kan iemand door het product waarin hij investeert, de hoedanigheid hebben van een onafhankelijk producent. Als bestuurder van het VAF kan Tim Raats zich bijvoorbeeld niet inbeelden dat Caviar geen steun meer zou krijgen van het Filmfonds. In het Mediafonds zit men echter met constructies waar twee of drie partners tot dezelfde groep behoren. Dat kan wel een probleem vormen.

Dat sommige onafhankelijke producenten deel uitmaken van een grotere buitenlandse groep, doet velen de vraag stellen hoe onafhankelijk de bewuste producent is ten opzichte van de buitenlandse groep. Er kan bijvoorbeeld een financiële onafhankelijkheid zijn van de buitenlandse groep, en de middelen kunnen al dan niet opnieuw geïnvesteerd worden in Vlaanderen. De spreker verwijst in deze context naar Liberty Global.

Tim Raats stelt samen met enkele vraagstellers vast dat iedereen een beetje ontevreden is. Deze herziening van de investeringsverplichting is destijds aangekondigd als de meest ambitieuze ooit. De conceptnota bevatte verschillende interessante elementen, maar die ambitie is door de context wat afgezwakt geraakt. Wel is de professor ervan overtuigd dat het ontwerp van decreet heel wat goede elementen bevat. Intussen noopt de context tot een snelle inwerkingtreding.

De spreker besluit dat de SARC heel lang aan zijn advies heeft gewerkt. Uiteraard is het aarts moeilijk om tot een consensus te komen. Als mediaspeler voelt men immers een directe financiële impact.

3. Aanvullende vragenronde

3.1. Vragen en opmerkingen uit de commissie

3.1.1. *Katia Segers*

Katia Segers heeft haar vraag over de onenigheid in de sector bewust provocerend geformuleerd. Het lid is blij met de antwoorden, die een scherper zicht op de verhoudingen hebben opgeleverd. Er is duidelijk veel overleg geweest. Er blijkt ook duidelijk een brede consensus te bestaan in de sector, behalve bij één welbekende speler.

Vooruit hecht groot belang aan eensgezindheid en situeert ook het belang van de hoorzitting daarin. Dit onderdeel van het Mediadecreet moet toekomstbestendig worden en voor een gezond en kwaliteitsvol landschap voor de audiovisuele sector zorgen. Een kwaliteitsvol aanbod is in de eerste plaats in het belang van het

publiek, maar uiteraard ook van alle spelers in het veld. Vooruit roept dan ook op om de krachten te bundelen.

In een participatief model zou iedereen financieel moeten bijdragen. Katia Segers onthoudt alvast de interessante verwijzing naar de hardwareproducenten. Hoe kijkt Tim Raats naar een investeringsplicht voor bioscopen?

Het voorstel van resolutie van Vooruit gaat uit van een bijdrage van 2 procent op internetabonnementen. Of dat percentage betrekking heeft op de omzet of de winst, valt nog te onderzoeken. Het moet zich verhouden tot stijgende of dalende omzet of winst. Het reageert dus automatisch op verschuivingen in het gedrag van de consument. Het is echter moeilijk om die bedragen exact te berekenen, omdat er geen transparantie is over het aantal internetabonnementen en de omzet. Maar een bijdrage van de ISP's zou een tienvoud van de huidige investeringsverplichting kunnen opleveren en is precies daarom een noodzaak.

Vooruit is bereid om na te denken over een andere definitie voor afhankelijke en onafhankelijke producenten. Alleen in grote markten worden specifieke percentages vastgelegd op basis van die kwalificatie. In Vlaanderen is de markt daarvoor waarschijnlijk te klein. Het debat over de verhouding zal verder moeten worden gevoerd, om kleine onafhankelijke productiehuisen leefbaar en kwaliteitsvol te houden.

Katia Segers steunt de opmerking van Wilfried Celis over 'due prominence'. De vindbaarheid van zenders is ook voor de producenten heel belangrijk. Waarom precies is DPG Media gekant tegen een uitbreiding met de ISP's?

Volgens Telenet zou SBS zonder zijn overname verdwenen zijn, maar voor Katia Segers is dat niet het onderwerp van debat. Telenet investeert veel, maar zijn met overheidsgeld aangelegde netwerk is nu in Amerikaanse handen. De investeringen uit die hoek zijn in het wederzijdse belang van Telenet, de streamingdiensten en de aanbieders van onlinediensten.

Proximus is voorstander van Europese wetgeving die grote content- en applicatieproviders meer laat bijdragen omwille van de kosten van de hogere trafiek. Maar volgens een BIPT-advies wegen de kosten uit netwerkupgrades niet zwaar door in de totale netwerkkosten. Die kosten worden bovendien doorgerekend aan de klanten. Katia Segers vindt het vreemd dat providers ervoor pleiten om streamingsdiensten te laten betalen. Zoals Bruno Wyndaele heeft aangegeven, zijn het de consumenten die twee keer betalen: voor hun internetabonnement en voor hun streamingdiensten. In autoterminologie willen Telenet en Proximus autoproducenten belasten om de autosnelweg te verbreden, waardoor uiteindelijk ook weer de autobestuurder meer bijdraagt, terwijl die daarvoor al verkeersbelastingen betaalt.

3.1.2. *Meyrem Almaci*

Meyrem Almaci vraagt aan Koen Van Bockstal een inschatting van de verminderde VAF-opbrengsten. Wat zal het effect zijn op de sector en zijn onafhankelijkheid? De volksvertegenwoordiger heeft dezelfde vraag voor VOFTP en VRT: welke impact verwachten ze op hun organisaties? De sprekers benadrukken terecht het strategische belang van VRT. Ook de sprekers van andere omroepen vinden dat VRT versterking verdient. Inbreng van VRT is cruciaal om Streamz en het hele ecosysteem recht te houden. Vandaar de vraag naar de impact van het ontwerp van decreet op VRT.

Volgens Wilfried Celis horen sommige onafhankelijke producenten tot mondiale groepen. Wat is de repliek van Bruno Wyndaele?

Volgens Netflix en Proximus zouden de rechtenvergoedingen een negatieve impact hebben op de investeringen, maar iedereen mag toch altijd meer investeren dan verplicht?

Welke bewegingen verwachten Caviar en Telenet in de sector? Caviar is als onafhankelijk productiehuis gestart, is nu afhankelijk en zou naar eigen zeggen opnieuw onafhankelijk worden op basis van de nieuwe definitie. De impact van het ontwerp van decreet zou wel eens kunnen zijn dat de gevestigde onafhankelijken hun heil gaan zoeken bij een grote groep uit vrees voor de concurrentie. Klopt die redenering volgens Caviar en Telenet? Hoe schatten zij en Tim Raats de impact op de sector en het aandeel van afhankelijkken versus onafhankelijken, ongeacht of het gaat over de oude of de nieuwe definitie?

HBO was te zien op Streamz. De bewegingen van dergelijke spelers baren niet alleen de academici, maar ook het parlement zorgen. Dit spel zal goed moet worden gespeeld, ook met partners die internationaal bekend staan om hun heel andere overwegingen en berekeningen. Veronderstelt de toekomstige levensvatbaarheid van Streamz naast een VRT-engagement ook van de andere spelers een langetermijnengagement, los van de internationale component? Dat is misschien niet de kern van dit debat, maar hoe werkt het samenspel met een zo volatiele partner? Hoe kan iedereen daarin zijn positie versterken?

Over due prominence heeft de commissie inderdaad al vaak gedebatteerd. Zelfs op sommige afstandsbedieningen staan bepaalde platformen en zenders voorge-drukt. Een debat over vooraf geïnstalleerde apps op televisies en gsm's is aan de orde.

Van Tim Raats heeft de spreker begrepen dat de schaal van de regio modellen maakt of kraakt. Hoe kleiner de markt, hoe groter de disruptie die de stimulerings-regeling potentieel kan teweegbrengen bij onafhankelijke spelers. Welk effect verwacht de professor op die spelers voor de komende drie jaar, op basis van de nieuwe definitie?

Er lijkt een consensus te bestaan dat een evaluatie na drie jaar misschien te laat zou komen in het licht van de ontwikkelingen in de mediasector. Hoe ziet Tim Raats dat?

3.2. Antwoordenronde

3.2.1. *Vlaams Audiovisueel Fonds*

Frederik Beernaert antwoordt dat het VAF uit de stimuleringsregeling in de beide regelgevingen samen in 2022 581.000 euro en in 2023 881.000 euro heeft gekregen. Als men de middelen uit enkele niet-aanvaarde projecten buiten beschouwing laat, zou het voor 2022 ongeveer 550.000 euro zijn geweest. Dat lijkt niet veel, maar komt wel neer op meer dan 10 procent van het basisbudget van 5 miljoen euro voor het VAF/Mediafonds uit het Mediadecreet. Het maakt een aanzienlijk verschil, zeker gezien de zwaar gereduceerde opbrengst uit het VRT-excedent.

De spreker heeft het gevoel dat in de discussie over de rechten geen duidelijk onderscheid is gemaakt tussen intellectuele rechten die worden afgestaan en financiële rechten uit een aandeel.

3.2.2. *VOFTP*

Bruno Wyndaele antwoordt dat VOFTP voorstander is van een bijdrage van de bioscopen aan de stimuleringsverplichting, al is de suggestie van Bert Hamelinck om de distributeurs te laten bijdragen even valabel. Gezien de openstelling van de

stimuleringsregel voor film, die VOFTP steunt, zou het logisch zijn dat een deel van de cinema-inkomsten wordt gebruikt voor de creatie van Vlaamse films. Momenteel is dat niet het geval. Kiest men voor de bioscopen, dan gaat het natuurlijk niet over een kleine stadsbioscoop die nauwelijks het hoofd boven water kan houden. Er moet sprake zijn van een bepaald volume of een minimumomzet om aan die verplichting te worden onderworpen.

De spreker vermoedt dat het hier niet om een bewuste omissie gaat, maar dat de regering gewoon nog niet heeft gedacht aan de mogelijkheid om bioscopen of distributeurs in de verplichting te betrekken. Aan bioscoopbezoek wordt trouwens flink geld verdiend, denk maar aan het succes van Barbie. Van die opbrengst vloeit tot dusver geen euro naar de creatie van Vlaamse content.

Vlaamse audiovisuele content is niet vermarktbaar. Zonder steunmaatregelen zou er niets overblijven. Series en films zijn het duurst en documentaires minder populair zijn. Zelfs grote Vlaamse filmsuccessen verdienen zich niet terug in de markt. De ticketopbrengst uit het bioscoopbezoek, de internationale distributie en de verkoop aan zenders volstaan samen niet om die film te financieren. Hetzelfde geldt voor Vlaamse series.

Steun is dan ook noodzakelijk. Men kan beargumenteren dat de overheid die helemaal moet betalen, aangezien het gaat over cultuur en de Vlaamse natie, maar volgens Bruno Wyndaele moet wie mee verdient aan audiovisuele content, er ook mee voor betalen.

Hoewel sommigen tegen een verplichte ISP-bijdrage zijn gekant, verdienen die ISP's hier wel degelijk aan. De schoenwinkelvergelijking was leuk, maar gaat niet op. Schoenen zijn wel vermarktbaar in Vlaanderen. Die sector kent een evenwicht tussen de producent en de verkoper. Daar wordt winst gemaakt. Bovendien heeft men geen fiber nodig om via internet een paar schoenen te bestellen. Dat heeft men echt alleen nodig om naar films te kijken. Daarom is het logisch en eerlijk dat een deel van de omzet van de ISP's zou terugvloeien naar de creatie van audiovisuele content, net als die van andere spelers.

Wat de geschatte impact op de inkomsten betreft, betekent een verdubbeling van de totale pot voor VOFTP een lichte achteruitgang veeleer dan een vooruitgang. Een verdrievoudiging zou wel een heel lichte vooruitgang teweegbrengen. VOFTP stelt voor om bij die lage bedragen de toegestane intragroepinvestering tot bijna niets te reduceren, en de bijdrage aan afhankelijke producenten voor andere omroepen te beperken tot er zekerheid is over een grote groei.

Bruno Wyndaele bevestigt dat sommige onafhankelijke producenten in handen zijn van heel grote groepen, maar noemt de vergelijking met de verticale integratie in Vlaanderen onterecht. Die producenten zijn economisch niet afhankelijk van hun moedergroep en halen daar hun bestellingen niet. Ze zijn er niet afhankelijk van, wat ook het uitgangspunt is van de nieuwe definitie van onafhankelijke producent. Deel uitmaken van een grote groep levert die producenten de facto niets op.

Het ontwerp van decreet voorziet in een mogelijkheid om vroeger te evalueren dan na drie jaar. Het bevat een lemma om de videoserviceplatformen al in 2024 te vragen dat ze hun omzet aan de VRM bekendmaken, zodat dan al duidelijk wordt welke opbrengst er in 2025 zal zijn. Tenzij het aantal abonnees enorm zou fluctueren, levert zoiets een betrouwbaar beeld op.

Als er een evaluatie komt na een of twee jaar, dan moet daar iets mee gebeuren. Als er achteruitgang wordt vastgesteld, zoals VOFTP heeft berekend, moet er worden ingegrepen. Anders heeft het geen zin om te evalueren.

Een vraag is of productiehuizen geneigd zullen zijn om zich aan te sluiten bij grote groepen. Volgens Bruno Wyndaele maakt dit systeem een dergelijke samenwerking voor beide partijen aantrekkelijk. Een reden waarom veel productiehuizen zich in het verleden hebben aangesloten bij internationale groepen, was dat ze met een binnenlandse samenwerking niet meer in aanmerking zouden komen voor steunmaatregelen. Voor de eerste keer zet nu een productiehuis zelf die stap en stelt het voor om het decreet aan te passen opdat het voor steunmaatregelen in aanmerking zou blijven komen.

Het aantal onafhankelijke producenten dat niet verticaal geïntegreerd is in de sector, kan dalen en een verschraving teweegbrengen, maar Bruno Wyndaele kan geen exact percentage geven.

3.2.3. VRT

Sandra Coppieters wijst op de financiële uitdagingen voor VRT en de stijgende productiekosten van verschillende genres. Bijgevolg krijgt VRT niet langer alles gefinancierd met eigen middelen. Daardoor zijn er meer coproducties en heeft VRT zich daarop intern georganiseerd. Per productie zoekt ze samen met de producent naar andere mogelijke financierders in binnen- en buitenland, om toch nog zo veel mogelijk producties mogelijk te maken. De investeringsplicht is op dat vlak een pijler. Het volledig beschikbare investeringsbedrag is echter moeilijk in te schatten. De sector hoopt op een toename, maar dat is nog maar de vraag.

Hoe dan ook zal 40 procent naar de markt gaan. Wanneer een producent ervoor kiest om niet samen te werken met VRT, verdwijnt een som geld voor producties waarin VRT graag had geïnvesteerd.

3.2.4. Caviar

Bert Hamelinck beschouwt de consolidatietendens als niet te stoppen. De vraag is veeleer wie wel of niet zal mogen consolideren.

Om een binnen- of buitenlandse investeerder aan te trekken zijn er eerst een goed bedrijf en een goed product nodig. Die situatie heeft nogal wat fricties veroorzaakt. Zowel binnen VOFTP als bij de afhankelijke producenten zijn er heel sterke spelers. Precies daar schuilt het probleem. Naast een kleine groep sterke productiehuizen is er een groot aantal kleintjes, zonder dat de verschillende partijen een pasklaar antwoord hebben op de vraag hoe daarmee om te gaan.

Het leeuwendeel van het VAF-geld voor televisiereeksen is van 2019 tot en met 2022 naar dezelfde zes spelers gegaan. De echte tegenstelling is er een tussen groot en klein, niet tussen afhankelijk of onafhankelijk. Die tegenstelling veroorzaakt terecht een grote bezorgdheid, maar een antwoord is niet evident. Bruno Wyndaele noemt Vlaamse content onvermarktbaar. Waarom zou een Vlaamse afhankelijke speler ze dan wel kunnen bekostigen en een onafhankelijke speler binnen een internationale groep niet? Het gaat hier om een moeilijk en complex evenwicht.

Bij de start van het Mediafonds zijn er heel strenge criteria gekomen voor welke producenten tv-reeksen mochten maken. Die producenten moesten balansen en geloofsbrieven over eerdere creaties voorleggen. Al die criteria zijn intussen verdwenen. Vandaag kan een eenmansbedrijfje een dossier indienen bij het Mediafonds en er steun voor ontvangen, net als een groot bedrijf. Die situatie heeft veel druk gelegd op de mensen die een reeks willen maken. Of dit nu een goede of slechte ontwikkeling is, kan Bert Hamelinck niet uitmaken.

De consolidatiedruk heeft niet alleen met de stimuleringsregeling te maken. Producenten moeten vandaag stevig voorfinancieren en hebben heel wat slagkracht nodig om boven water te blijven. Bij een onvermijdelijk voortdurende marktconsolidatie zal het erop aan komen de nog beschikbare rechten te blijven vermarkten.

Zou Caviar de regels dan willen veranderen? Alleszins is het voor zijn omzet niet afhankelijk van zijn omroep. De organisatie heeft zeven vaste scenaristen in haar rangen. Ze worden niet betaald uit de opbrengsten van Vlaamse fictie. Gelukkig zijn er nog andere activiteiten. Caviar is dus niet afhankelijk van een Vlaamse omroep of streamer. Het haalt overal inkomsten en probeert overal zijn product te verkopen.

Streamers proberen deals te maken met grotere groepen omdat ze daar reeksen gegroepeerd kunnen afnemen. Grote studio's, al dan niet afhankelijk van omroepen, kunnen gemakkelijker content afzetten. Het is moeilijker om als kleine partij één stuk content te verkopen aan een grote internationale speler. Zo is de markt geëvolueerd. Daarom zijn Screen Flanders en initiatieven zoals Primitives heel nuttig om content gezamenlijk te verkopen.

Projectmatig blijft het evenwicht erg precair. Een productiehuis kan eigendom zijn van een Franse omroep, maar in Vlaanderen al zijn omzet halen uit opdrachten voor een enkele partij, waarvan het daardoor heel afhankelijk is geworden. Bij het eventuele wegvallen van die contracten is het nog maar de vraag of het in Vlaanderen zou kunnen overleven. Volgens Bert Hamelinck niet.

Een ander productiehuis is eigendom van Fremantle en werkt in Vlaanderen voor één groep. Fremantle heeft niet genoeg activiteiten in Vlaanderen om er een productiehuis levend te houden, zodat het huis in de problemen zou raken bij een afname van bestellingen door die ene groep. Is een dergelijk productiehuis onafhankelijk of niet?

Voor aandacht voor de kleine producenten kan de spreker wel begrip opbrengen. De grootste speler heeft op vier jaar tijd 3,7 miljoen euro uit het Mediafonds gekregen, de zesde nog altijd 1,4 miljoen euro, maar de daaropvolgende maar 400.000 euro. Vanaf dan worden de bedragen heel laag.

Caviar zal overigens ook aan Play geen scenario's kunnen slijten die Play niet wenst. Met VRT heeft Caviar precies dezelfde verhouding. Het heeft 'Tabula Rasa' van Malin-Sarah Gozin voor VRT geproduceerd en vervolgens aan Netflix verkocht. De samenwerking met VRT verliep in een prima sfeer. Malin-Sarah Gozin heeft ook Clan gecreëerd, net als 'Bad Sisters' voor Apple: met een budget van 100 miljoen euro de duurste Vlaamse serie ooit. VRT wil haar nieuwste serie niet kopen, wat haar volle recht is. Dan blijven er maar twee omroepen over waar Caviar met dit toptalent terecht kan. Automatisch is Play er één van.

De Mensen maakt om de drie jaar één high end serie. Is dat dan zo marktverstorend, poneert Bert Hamelinck.

In het internationale landschap zal consolidatie niet te stuiten zijn, besluit hij. Die stopt niet bij Telenet of Warner. De volgende staat al klaar.

3.2.5. DPG Media

Wilfried Celis verduidelijkt de argumentatie achter het DPG-standpunt over de ISP's. Het businessmodel van een private televisieomroep is: zo veel mogelijk advertentie-inkomsten genereren en tegelijk de eigen contentrechten via distributieakkoorden vermarkten bij Telenet, Proximus, Orange enzovoort. Voor dat tweede aspect geldt een heel duidelijk distributiemodel. DPG Media licentieert de content-

rechten aan een distributeur, die op zijn beurt de mogelijkheid heeft de content te herverpakken en te distribueren naar televisiekijkend Vlaanderen. Wilfried Celis vindt het absurd om het gebruik dat iemand maakt van de ISP, in stukjes te knippen. Zou iemand die voor fiber betaalt naar Nonkels gekeken hebben en kan hij daarvoor een aparte rekening krijgen? Hoever kan men een dergelijke redenering doortrekken?

Het klassieke distributiemodel, gelinkt aan de settopbox, staat zwaar onder druk. Het streven naar diversificatie door Proximus is dan ook begrijpelijk, al hekelt Wilfried Celis wel de methode waarop Proximus via Mobile Vikings cord-cutting promoot door de settopboxkijker te stigmatiseren. Dat is niet nodig om een succesvolle nieuwe formule in de markt te zetten.

Maar dat alles hoeft toch niet zo ver te gaan dat men die praktijk van ISP's als het uitgangspunt beschouwt en daar manu militari gaat monitoren hoeveel seconden een persoon naar een programma heeft gekeken. Wilfried Celis zou dat te gek voor woorden vinden. In Wallonië is het cord-cutting al veel verder gevorderd dan in Vlaanderen. Het gaat dus niet op om het fenomeen te minimaliseren. Als cord-cutting het nieuwe normaal is, dan evolueren we naar een nieuw tijdperk. Daarin zal de industrie er minstens voor moeten zorgen dat het settopboxkijken nog zo succesvol mogelijk blijft. Er komen inderdaad nieuwe modellen, zoals VTM GO en GoPlay en VRT MAX. Die nieuwe realiteit betekent echter nog niet dat het klassieke model op de schop moet.

DPG Media is tegen een verplichting voor de ISP's gekant, omdat de televisieomroepen nog altijd succesvolle distributieakkoorden willen blijven sluiten met de kabeloperatoren en de distributeurs van televisiekijkmodellen. Een extra vergoeding opleggen aan de ISP's en hun exploitanten zal dat model helemaal niet bevorderen.

Meyrem Almaci vat samen. Ofwel wordt het lineaire kijken het uitgangspunt waaruit al de rest voortvloeit en wordt vermarkt. Ofwel baseert men de bijdrage op de ISP's omdat het lineaire kijken toch verdwijnt en cord-cutting de norm wordt.

Wilfried Celis bevestigt die conclusie.

Het commitment en langetermijnengagement van DPG Media voor Streamz zijn bijzonder groot. Als Bruno Wyndaele Vlaamse content onvermarktbaar noemt, doelt hij wellicht op de buitenlandse afzet. Misschien flirt het streven om de kwaliteitstandaard hoog te houden, ook binnen België met de grens van het onvermarktbaar. Om die reden heeft DPG Media Streamz nodig om zijn content op verschillende windows af te schrijven en op die manier de investering te vrijwaren en eventueel terug te verdienen, wat inderdaad niet altijd lukt.

3.2.6. Telenet

Dieter Nieuwdorp is het eens met Bert Hamelinck dat de ware tegenstelling zich tussen de grote en kleinere spelers situeert, waarbij de kleinere spelers inderdaad moeten worden gestimuleerd. Er zijn andere oplossingen dan een onderling onderscheid te maken tussen grote spelers.

De spreker sluit zich aan bij de visie van Wilfried Celis op Streamz. Het gaat inderdaad om een stevig engagement, met een aanzienlijke financiële inbreng die op korte termijn niet altijd een terugverdieneffect sorteert.

Katia Segers polst of Telenet naast de consument ook de streamingdiensten zou willen laten betalen voor zijn internetsnelweg.

Dieter Nieuwdorp constateert dat Telenet die zogenaamde autostrade aanlegt en dat de consument ervoor betaalt. Bedrijven waarvan Telenet de diensten tot bij de gebruiker transporteert, betalen niet. Het zou misschien logisch zijn dat alle gebruikers betalen, maar dat is niet het voorwerp van deze discussie.

3.2.7. *Proximus*

Frederic Logghe verduidelijkt waarom Proximus ongelukkig is over de beperking van de uitzendrechten. Het antwoord staat los van de mogelijkheid om buiten de stimuleringsregeling extra te investeren. Die mogelijkheid bestaat en wordt ook benut, maar ook binnen de stimuleringsregeling treedt Proximus als investeerder op. De spreker verwijst naar het positieve effect in de Franse Gemeenschap. Voor gelijkaardige bedragen als de toekomstige opbrengst van de stimuleringsregeling in Vlaanderen, kunnen de spelers in Franstalig België een tienvoud aan verschillende projecten uitkiezen. Cruciaal voor Proximus zijn de flexibiliteit en de vrijheid om de impact en de return te spreiden.

Als daarover te praten valt, onderhandelen de partijen als volwaardige partners en kunnen ze samen nadenken over de juiste distributiemodellen. Dat is de beste weg naar een win-winsituatie aan beide kanten.

3.2.8. *Netflix*

Jasmijn Touw noemt de rechtenverwerving een essentieel onderdeel van de financiering van audiovisuele werken. Verwerving betekent in deze context expliciet aankoop. Op die manier wordt de productie gefinancierd. Netflix besteedt zijn budget voor content aan:

- exclusieve titels, de originele content;
- coproducties met bijvoorbeeld VRT of Streamz;
- zogenaamde 'library content', de oudere titels.

Al die aankopen vormen een onderdeel van het contentbudget maar tellen niet mee voor de investeringsverplichting. De inspanningen van Netflix in Vlaanderen om die producties zichtbaar te maken voor kijkers, tellen dus niet mee. Dat vindt Jasmijn Touw vreemd, gezien de uiteindelijke bedoeling dat de regeling de diensten zou stimuleren tot investeringen en om de producties aan een publiek te laten zien.

In een klein taalgebied als Vlaanderen zou de overheid ook moeten erkennen wat er al gebeurt. Nu verdubbelt ze de investeringsverplichting voor Netflix. Wat Netflix voorheen kon besteden aan de aankoop en terbeschikkingstelling op zijn platform, wordt nu onderdeel van een heffing met het oog op productie, zodat er minder geld overblijft om zelf producties te kopen en aan de kijker te tonen.

3.2.9. *Professor Raats*

Volgens *Tim Raats* zijn filmdistributeurs, hardwarefabrikanten en bioscopen in principe betrokken partijen in het verdienmodel. Hij wijst in dat verband op een catch 22. Door de kleine markt is er steun nodig, maar doen er zich ook sterke concentraties voor. In die situatie zullen bioscoopgroepen hun bijdrage wellicht meteen doorrekenen aan de consument. Voor jongeren is de ticketprijs nu al de grootste drempel bij bioscoopbezoek.

In mediaonderzoek is het niet evident om de impact van mediaconcentratie op het marktpluralisme aan te tonen. Daarom waagt Tim Raats zich niet aan een prognose. De impact zal wellicht niet zo groot zijn. Vanuit mededingingsrechtelijk perspectief zijn er heel weinig instrumenten om te sturen. De Vlaamse audiovisuele markt is zo klein dat Europa of zelfs de BMA zich er niet veel van zullen aantrekken. De overheid heeft drie instrumenten om de markt te sturen: de criteria van haar

fondsen, de investeringsverplichting en de criteria van de taxshelter. Daarin moet ze een optimale mix bewerkstelligen, waardoor ook de puur onafhankelijken zo veel mogelijk kansen krijgen. De investeringsverplichting is een dergelijk instrument.

Ook voor Streamz speelt het probleem van de schaalgrootte. Streamz moet alle kansen krijgen om zo lang mogelijk zo groot mogelijk te blijven, tot het omslagpunt wordt bereikt waarin het belangrijker wordt dan de omroepen. Gezien de kleine markt waaruit de abonnees moeten komen, is de kritiek op Streamz soms onterecht. Niet de kwaliteit of aantrekkelijkheid vormt het probleem van Streamz, maar die erg kleine markt.

Dat men ook in dat verband naar VRT kijkt, vindt Tim raats surreëel. De overheid heeft een heel verlanglijstje voor VRT: ze moet meer doen voor de mediasector, Streamz, de bestrijding van fake news, de mediawijsheid en de culturele sector, maar krijgt aan de andere kant een resem besparingsmaatregelen te verwerken. Als de overheid het serieus meent met de ondersteuning van de lokale sector, moet ze meer middelen uittrekken opdat VRT een grotere inbreng in Streamz kan hebben en VRT MAX het belangrijkste portaal kan worden.

Meyrem ALMACI,
voorzitter

Klaas SLOOTMANS
Katia SEGERS,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

AVMD	audiovisuele mediadiensten
Benelux	België, Nederland, Luxemburg
BIPT	Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie
BMA	Belgische Mededingingsautoriteit
BVR	besluit van de Vlaamse Regering
DPG	(historisch: De Persgroep)
HBO	Home Box Office
IP	internetprotocol
ISP	internet service provider
POF	Private Omroep Federatie
SARC	Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (= Raad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media)
SBS	Scandinavian Broadcasting System
VAF	Vlaams Audiovisueel Fonds
VOD	video on demand
VOFTP	Vlaamse Onafhankelijke Film & Televisie Producenten
VRM	Vlaamse Regulator voor de Media